

TRAKŲ PILIS.

Trakų pilį įsteigė Didis Lietuvos kun. Gediminas 1321 metais, ant salos Trakų ežero. Kad pritraukti žmones į tą pilį ir pakelti jos ekonomiską svarbumą kunigaikštis Gediminas perkėlė savo buveinę iš Kernavos į Trakus, bet neilgai ten gyveno, nes praslinkus metas persikėlė į naujai įsteigtą Vilnių. Trakuose gyveno Lietuvos Didvyris kunigaikštis Keistutis, o paskui, josunus D. L. K. Vytautas. Nors didžiųjų kunigaikščių sostas buvo Vilniuje, bet daugiausiai anie mėgdavo gyventi Trakuose! Šiandien pilį Gedimino įstigtą žmonės vadina senais Trakais, o miestelį, gulintį ant

ežero kranto „Naujais Trakais“. Iš senųjų Trakų pilies pasiliko sienos, senovės Lietuvos galybės liudiniškai. Keli metai atgal žydai pradėjo ardyti tas sienas ir plytas naudoti ant budavojimo. Maskolijos rėdas buvo jiems tą daleidęs. Tame pat beveik laike susitvėrė draugystė užlaikymui celybei senovės liekanų ir toa sulaukė neprisotintų žydų gaszlumą.

Vietiniai gyventojai tvirtina, jog senoji Trakų pilis, gulinti ant salos, buvus kitų kart sąjungta požeminiu keliu su Viliumi (Nuo Trakų iki Vilniui yra 25 verstai). Žmonės teipgi mena, jog sklepuose po ta pilimi randasi daug paslėptų turtų, tik jų niekas negalys dabar atrasti.

LIETUVIAI AMERIKOJ. VAKARINES KOLIONIJOS.

Pittsburgo Apygarde.

Parasze Fr. Jonas.

— Tąsa. —

Pittsburgas.

Isz „businessu” ant South Side du laiko biliardus, randos abu moka \$45 ant mėnesio, 1 užlaiko karcziamą, randos \$50, 1 agentas laivakvorczyų, randos \$20. Miesto dalij vadinamoj Soho yra dvi krautuvės valgomų daigtų, randos \$45, 1 biliardas (25 randos). 1 kriauczius savuose namuose. — „Propertes” turi Pittsburgę, ant kiek. sužinojau, tik 8 lietuviai, vertė į \$51,500 apie su 2,000 skolos.

In visas szalis aplinkui Pittsburgą, mažesniuose ir didesniuose miesteliuose, yra daugelis lietuvių, kurių skaitlius paskutiniuose metuose labai pradėjo augti. Mat, aplinkui Pittsburgą žemėje randasi minksztoji anglis, — daugumas lietuvių dirba prie anglių, randasi teipgi geležinė ruda, yra daug geležies dirbtuvių, prie kurių teipgi musiszkiei dirba.

Homestead, 8 angl. mylios nuo Pittsburgo, į pietus. Lietuvių 1894 metuose, norint tverti parapiją, suskaiityta 31 szejmyna ir 111 vyrų; metuose 1897 jau buvo 56 szejmynos ir apie 170 pavienių. Savus namus turi 12 lietuvių, netoli \$63,000 vertės, su \$8,800 skolos. Isz „biznių” yra 2 karcziamos. Homesteado lietuviai dirba prie garsios visoj pasaulėj Carnegie's Steel Works, kur plienines del kariszky laivų lentas net ruziszkas rėdas užsisteliuoja. Matot, kaip tai yra, ruziszki padonai eina į Ameriką ir ten del ruziszkojo rėdo gamina iszdarbius! Dusyk buvau Homesteado Carnegie'o dirbtuvėse. Isztikro. reikia stebėtis, pamaczius tuos placzius plieno fabrikus, tas milžiniszkas prietaisas, tas iszmislias maszinas, kur elektrika daugiaus jau atlieka darbo užžmonės.

Homesteade yra draugystė S z v. J u o z a p o. uždė-

ta 1894 m.. 60 sąnarių prigulinį prie S. L. A. Nuo kelių metų jau Homesteadiečiai kalba apie uždėjamą lietuviszkos parapijos, prie kurios beje prigulētu ir kitų aplinkinių miestelių lietuviai. 1)

Braddock, netoli nuo Homestead, į vakarus, 20 liet. šeimynų, vyrų pavienių apie 60. Vienas karcziamnikas. Savus namus turi keturi lietuviai, vertė apie \$15,500. Toliaus nuo Pittsburgo, į pietus, ant upės Monougahela, yra miesteliai: **Mc Keesport**. Lietuviszkų šeimynų 16, vyrų 54. **Duguesne** (18 mylių) 1884 m. buvo 15 šeimynų ir 53 vyrai, sava.tį turi bene du, vertės \$10,500. **Monougahela** (40 mylių) 12 šeimynų, apie 33 pavieniai. **California**, 14 šeimynų ir apie 40 vyrų.

Ant upės Allegheny, į šiaurę nuo Pittsburgo, miestelij **Apollo** ir **Vantergrift** 18 liet. šeimynų, vyrų apie 65. Dirba prie geležies ir anglekasyklose. **Leechburge** ir **Freeporte** 8 šeimynos ir 25 vyrai; dirba dirbtuvėse geležų. **Bennett**, **Sharpsburge**, **Etna** ir aplinkinėse – šeimynų apie 18, pavienių 28. **New Kensington** 18 šeimynų, 34 vyrai, keli turi savo namus vertės apie \$30,000. **Butler**, 36 mylios už Leechbury, 20 šeimynų į 40 vyrų. Dirba prie aliejyniu ir akmenų.

In vakarus nuo Pittsburgo: **McDonald** apie 25 liet. šeimynos ir per 80 vyrų pavienių. **Carnegie**, **MoonRun**, **Tamersrun**, **Beadling** — virsz 40 šeimynų ir per 200 vyrų. **New Cattle** ir **Beaver Falls** apie 18 šeimynų ir apie 60 pavienių. **McKee's Rocks** 17 šeimynų, apie 85 pavieniai. **Banksville** 7 šeimynos, 20 pavienių. **Rochester** ir aplinkui 13 šeimynų, 20 pavienių. **Washington** (28 m. nuo Pittsburg.) ir aplinkui apie 15 šeimynų, 40 pavienių.

Kiek toliaus nuo Pittsburgo, **Wilmerdinge** (14 m. nuo Pittsburg.) 23 šeimynos, apie 60 pavienių. **Ilanckette** (28 mylios) apie 20 šeimynų, 80 pavienių. **Mount Pleasant** (48 m. nuo P.) 18 šeimynų, 40 pavienių. **Latrobe** 2 šeimynos, **Connesville** (80 m. nuo

1) Padavė žinias kun. Sutkaitis ir p. Kazuczionis.

P.) 10 šeimynų, apie 30 vyrų. Gallitzin, kurį tai miestą uždėjo priėmęs katalikystę ir pasilikęs katalikizmo kunigų nekoks Gallitzin, rusizkasis kunigaikštis, yra apie 5 šeimynos, 18 ypatų. Johnstone, aname Johnstone, kurį anais metais užliejo vanduo, pasileidęs iš daino, yra apie 10 liet. šeimynų ir apie 20 pavienių. Altoonoy (110 m. nuo Pittsb.) apie 3 šeimynos, 10 vyrų pavienių.

Iš šito aprašymo skaitytojai gali matyti, kad Pittsburgas su savo placziomis aplinkinėmis yra viena iš skaitlingiausių lietuviškų Amerikos kolonijų. Bet kad lietuviai čion yra išsimėtę, delto ir susiorganizavimas yra sunkus. Kaip matome lietuviškų draugysčių visoj Pittsburgo apylinkėj yra labai mažai, o parapija tik viena.

Beje pacziame Pittsburge lietuviai negyvena vienoje vietoje. Ant South Side, kur yra lietuviškoji bažnyčia yra tik apie 65 šeimynos ir 222 pavienių vyrų. 1) Iš tų beveik $\frac{2}{3}$ yra dziukai, likusieje yra žemaičiai, beveik deszimta dalis ženota su lenkėmis. Toliaus, dalij miesto vadinamoj Browns-Town yra 50 šeimynų ir apie 102 pavieniai, veik visi guogai. Soho Pittsburge yra apie 50 šeimynų, vyrų 270, $\frac{3}{4}$ žemaičių. Ant Pennave 75 šeimynos, 450 pavienių. Allegheny City 38 šeimynos, apie 185 vyrai. East Pittsburg 6 šeimynos, 10 pavienių. Abelnai imant, Pittsburge žemaičių yra nitoli pusė.

Kaip greitai skaitlius Pittsburgo lietuvių didinasi matyt iš to, kad 1894 m. buvo liet. parapijoj velykinės išpažinties 1,250 ypatų, o 1895 m. jau suskaityta komunikavusių 1,800, daugumas, žinoma, atvyksta į liet. bažnyčią ir iš tolymų aplinkinių. Užtėmyta teipgi, kad daugelis lietuvių Pittsburge, ypatingai ant „Soho“ ir Pennave, apie 50 šeimynų, laikosi su lenkais. 2)

Iszeis, kad viso Pittsburge yra 284 šeimynos ir apie 979 pavieniai; ypatų, ar tai skaitant pagal skaitlių šeimynų ir pavienių, ar vėl pagal velykinę išpažintį, iszeis maž daug

1) Tiek 1897 m. surado kun. J. Sutkaitis, Pittsburgo klebonas, p. Keleivis „Lietuvoj“ 1897 m. paduoda tik 60 šeimynų ir apie 200 vyrų.

2) Padiktavo skaitlius Pittsburgo ir aplinkinės lietuvių kun. Sutkaitis. Šeip žinias apie Pittsburgo lietuvius rinko p. Naujokaitis ir kiti.

apie 1,847 ypatos. Aplinkinėse gi Pittsburgo apie 452 šeimynos ir į 1,825 pavieniai, arba skaitysime ypatų apie 3,329, pridėjus prie to skaitliaus apie 1,000 ypatų, ne daugiaus, kaip Pittsburgo mieste taip ir aplinkinėse nesuskaitytų, iszeis, kad tame kraszte lietuvių yra apie 6,196. Turi nepajudinamo turo apie ant \$228,800.

Du Bois, neperdidis miestelis, Pennos valstijoje. Lietuvių čia yra apie 40 šeimynų, pavienių 65, viso ypatų 322. Parapija užsidėjo 1894 m.. Prie parapijos dabar priguli lietuviai, lenkai ir slovakai (viso į 100 šeimynų), užrašyta vienog bažnyčia yra ant lietuvių vardo, bet lietuviams prisiejo tame sunkiai su „paliokais“ kariauti, ko ženklus galima atrasti laiszkuose, kuriuos Du Bois'o parapijonai raszinėdavo anais metais pas kun. Burba. Dabartės lietuviystės dalykuose apie Du Bois'ą nieko negirdėti.

Yra čia dvi draugystės: S z v. K a z i m i e r i a u s, uždėta 1891 m., sąnarių 13, ir S a l d ž i a u s i o s S z i r d i e s J e z a u s (1891), sąnarių 15.

Dirba lietuviai Du Bois'e prie minksztųjų anglių, mažai prie kitoniszkių darbų. Isz „biznierių“ yra 2 „grosernės“. Savastį turi 17 lietuvių, vertė apie \$20,000. Vertė bažnytinio turto Du Bois'o parapijos sieks į \$8,500.

Aplinkinėse Du Bois'o ir abelnai tam visame siaur-vakariniame Pensylvanijos kraszte (su Du Bois) yra apie 150 liet. šeimynų, ypatų apie 880.

Ohio ir Indianos valstijose, jei visus pritinčanziai suskaityti, teipgi rastusi nemažas lietuvių skaitlius.

Clevelandas yra didžiausia tose valstijose kolonija.

Pradėjo apsigyventi lietuviai Clevelande 1870 m. Pirmi buvo Romanas Freimonas, M. Juodiszius, J. Kulikauckas. 1) 1885m., Rugs. mėnesij užsidėjo D r a u g y s t ė s z v. J u r g i o pradžioj prisiraszė 33 sąnariai 2), dabar bus sąnarių 50. Antra draugystė s z v. K a z i m i e r i a u s, užsidėj paskutiniuose laikuose, sąnarių apie 40. Metuse 1868 lietuviai czion buvo bandę uždėti D r a u g y s t ė B l a v y s t ė s i r M o k s l o, bet toji nenusisekė. Kitos Clevelando lietuvių

1) V. Dilionis. 2) „Vien, Lietuv. 1887 m., n. 34.

organizacijos: 1896 m. moters uždėjo savo Susiv. Liet. Amer. kuopą, bet paskiaus toj jų kuopa susivienijo su abelna Susivienijimo kuopa Clevelande; politikos delei turi Clevelandiečiai Politiszką Kliubą.

Darbai ir uždarbiam Clevelande lietuvių yra panėszus darbams ir uždarbiam lietuvių Pittsbugo. Lietuviszkos karcziamos yra 5. Szeip isz „biznierių“ yra 1 geležinių daigtų pardavėjas, 1 pardavėjas valinių daigtų, 3 kriauciszki užvedimai. 1)

Viso Clevelandė yra 100 szejimynų, isz kurių apie 20 szejimynų skaito savę už sulėnkėjusius. 1) Viso yptų Clevelande ir aplinkeise bus apie 700

Apie uždėjimą parapijos Clevelandiečiai pradėjo rupintis apie 1890 metuose, kada czion apsistojo kun. Kolesinskas, bevažiuojantis isz Pensylvanijos į „Westus“, bet n'įstengdamas uždėti Clevelande parapijos, nuvyko į Chicagą. 1895 m. pribuvo į czia kun. Dielininkaitis, bet 1899 m. del kokių ten priežasczių ir tas apleido Clevelandą. Metuose 1898 pasiliko Clevelando klebonu kun. J. Masziotas, bet Sausio mėnesij sekancziuose metuose Clevelando lietuviai jam atsakė mokėti algą. Isz to visko matyti, kad Clevelandiecziams parapijos reikaluose nelabai sekasi, ir bažnyczios iki szio laiko neturi.

In Cincinnati pirmutinis lietuvis atvyko Jonas Dubauckas, atvažiavęs į Ameriką 1869 m., dirbo pradzioje ant gelžkelio, o paskiaus dasigavo į dirbtuves, į kur paskiaus parsikvietė ir daugiaus lietuvių. Tas tai Janas Dubauckas su savo broliu Vincu uždėjo Cincinnatij pirmą lietuviszką karcziamą. Dabartės czion yra 4 liet. karcziamos. Kitokių „biznių“ nėra. Dirba lietuviai prie garborystės dirbtuvėse, vieni dirba ant adynų, gaudami po 15 centų ant adynos. kiti nuo stukių: tie, kurie nuskuta nuo skuros mėsas, gauna 7 centus, o kurie nuskuta plaukus, po 5 centus nuo skuros. Viso lietuviszkų ypatų czia yra 72. Prie parapijos priguli lenkiszkos Szv. Stanislovo. 1897 metuose norėjo nuo lenkų atseskirti ir prisibrukti geriaus prie vokieczių, bet kun. Kriaucziunas isz Chicagos, lenkų kunigo įpraszytas, lietuviams tame per-

1) Vien. Liet. 1899 m., n.1.

iskadijēs.

Yra Cincinnatij liet. Draugystē Szv. Kažimieriaus, sąnarių 8. Savastį turi 2 lietuviai, vertės \$16,950.

Yra tipgi lietuvių pietuose Ohio valstijos, mieste Dayton e. Kada 1894 m. parsikvietē jie kun. Sutkaitį klausyti velykinēs iszpažinties, tas surado Daytonoj 24 szejmynas ir agie 80 vyrų, viso apie 125 ypatas. Dirba czia lietuviai prie „masheenshop'iu"; yra dvi liet. karcziamos ir viena krautuvē batų. Savastį turi trys, vertēs apie \$7,000. — Mieste Startle, dirba keletas lietuvių prie anglių.

Indian Territory yra lietuvių miestelij Krebs ir Aldersone apie 20 liet. szejmynų, 22 vyrų, viso ypatų 73. 1) Hartson'e, 40 centų važiuoti nuo Krebs, 8 szejmynos, 15 pavienių. Yra teipgi keletas lietuvių McHalisteere ir kitose menkesnēse vietose, viso Indian Territory'j skaitysime lietuviszkų ypatų 250. 2) Dirba visi prie minksztųjų anglių, ūzdarbiai, kaip visur. Kiekviena szejmyna turi pasistacziusi czion namelius, kuriuos greicziau galima pavadyti pasziurēmis. Savo žemēs niekas neturi, nes visa žeme priguli indiecziams. Karcziamų nėra, nes Indian Territory'j po didele bausme yra ūzginta pardavinēti svaginanczius gērymus. Lietuviai dirba alų patys ir, kam pasitaiko, pardavinėja, „bet kada valdžia pagauna, tai atsako kischenius ir turi skaudžiai atpakutavoti". 3) Lietuviai man pasakojo, kad vienas vyras isz seniau ten gyvenusių lietuvių apsivedē su indiete, bet begyvendamas terp indieczių ar tai per kokį atsitikimą gavo galą. ar gal jį indiecziai ūzką ūzdebē.

Michigano valstijoje lietuvių yra.

Detroit. Pirmatinis atvyko į czia Ant. Misiukonis, 1872 metuose. Didintis lietuviszka kolicnija, kaip ir visur kitur, pradėjo 1880 metuose. Dabartēs Detroit e yra apie 50 szejmynų lietuvinikų katalikų ir apie 200 szejmynų lietuvių protestonų, kurie paeina daugiausiai isz Suvalkų guberinės. Katalikai juos vadina prusais. Lietuviai, kaip paprastai, jausdamiesi silpnais, kaip medegiszakai teip ir skaitliuje,

1) J. H. Guntorius. 2) V. Karaszka. 3) J. Guntorius.

glaudžiasi — katalikai, prie lenkų, protestonai prie vokiečių. Draugysčių nėra. Yra Detroito tik stipri kuopa Susiv. Liet. Amerikoj, prie kurios buvo kalbinami ir lietuviai protestonai, bet tie neprisidėjo, sakydami, kad „katalikai gal ir be prūsų apseiti“. Taigi lietuviai protestonai priguli prie organizacijų vokiszkų ir lanko vokiszką bažnyčią, kurios pastorius Rev. F. A. Roese, beje moka lietuviszkai kalbėti, bet bažnyčioje tos kalbos niekad nevartoja.

Dirba Detroito lietuviai daugiasiai prid geležies dirbtuvių. Vienas yra rabsiuovys, du broliai kalviai. Žinomas Amerikos lietuviams iš savo monų Mockus rengėsi kartą išleisti czion lietuviszką monų laikraštį, bet neįstengė. — Savasties lietuviai skaito: katalikai ant \$7,400, protestonai suvirsz ant \$150,000.

Negalima palikti nepaminėjus apie Sz-to Ciriliaus ir Metodijaus Detroito lenkiszką kolegiją ir seminariją, uždėtą dor. aus kun. Dambrauckio, lenko, metose kurioje mokinasi ir daugelis lietuviszkos Amerikos jaunumėnės. Taip czion yra pabaigę mokslus lietuviszki kunigai: kun. A. Kaupas, ir kun. Valaitisdabar lanko mokslainę metį į metį keletas lietuvių. 1895 metuose, valdžia daleido lietuviams sutverti savą draugystę, po vardu Sz v. K a z i m i e r i a u s M o k s l o D r a u g y s t ė s, uždėti lietuviszką knygyną, kuriame mokintiniai turi surinkę apie 100 egzempliorių liet. knygų; vertė draugystės turto apie \$80. Beto, 1895 m. seminarijoj buvo užvesta iszguldymas lietuviszkos kalbos, kurią iszguldinėjo studentams bebaigęs jau tuom laik mokslus klierikas A. Kaupas. Kaip tai skiriasi Amerika nuo Europos, kur grynai lietuviszkose seminarijose, lietuviszki profesoriai netik nenori lietuviams iszguldinėti lietuviszką kalbą, bet už skaitymą, pri laikymą lietuviszkų knygų, už lavinimąsi lietuviszkoje kalboje, vėja laukan. 1)

1) Suraszė žinias S. Czepanonis ir Pr. Srakalaitis.

(Toliaus bus).

Kruvinos Aukos.

(Pabaiga).

Chichimekų įpediniai mirėlius guldindavo į po žeminius urvus, kalnuose, kuriuos skaitė vartais rojus; jai kunai pasiliko nekokią laiką celybėje, nepajudinti, tad metas į metą apvaiksciojo iszkilmingą szventę.

Gyventojai salos Haiti, laidojo mirusius bonėse, arba szventuose požeminiuose, kietuose urvuose.

Peruanai, lyginai kaip ir aigiptiečiai, mirusius perdirbdavo į mumijas su paraszais: — „malgvis“ arba „munaos“, ir kaipo szventinybę guodojo.

Labjausiai vietų paguodonės vadovų „inkasų“ kunus balsamavojo, kuriuos laimingai ir su nauda atrado godus Hiszpanai prie sienų požeminėje didėje szventinyčioje „Cozco“ ant auksinių puikių kedžių pasodytus.

Brazilijos tuli indijonai jau mažesnę užlaikę guodonę del mirėlių: laidojo mirusį paprastame savo gyvenime (stuboje); jei mirėlis suaugęs, tad isz tų stubų iszkraustydavo į kitas. Laidojo negyvėlį dideliam moliniame puode sedintį, prie laidotuvių gyviejie rėkdami szoko. Ant tokio kapo dėdavo per nekokią laiką mirusiam maisto ir ginklą, kuriuomi gyvas prato kovoti. Po smert, szokis ir dainavimai pas juos yra laikomi po du kartu ant dienos: vyrai nusikerpa plaukus gana trumpai po smert giminaiczio, o moters juodai apsitepa veidus.

Teiposgi Arankanų Chilej's papročiai yra gana barbariszki. Tikybėje primai-zyta daugybė dievų, skelbiama, kad po smert duszia eina isz

vieno kuno į kitą. *) Gerojo duszia žengia į kuną bezdžionės, blogojo į žalczio. Jei Arankanas mirszta laike vaisių girinių obuolių, tad szermenys atsibuna vienstypiszcai. Giminaicziai ateidami apdovanoja mirusį drabužiais ir kitomis grožybėmis, traukiasi szermenys per visą nedėlių idant visi giminės galėtu mirusį pamatyti, ir vien szermenyse prisigerti gėrimo teip vadinamo „chicha“.

Jei smertis pagauna ką laike jau nebuvimo girinių obuolių, tad mirėlio kuną greitai nelaidojo, bet pakabinę stuboje netoli ognies po balkiu džiovina. Apleidžia mišėlį visi, prisigatavodami toliaus palaidot, o mirėlis tuom laik prasmirsta.

Prisigamina gėrimo „chicha“ ant 3 ir 4 dienų, teipgi kukuryczių, kvieczyų idant visus per szermenis pasotint. Susirenka nuo 200 iki 300 žmogystų, ir viskas ēsti apielink kuną mirėlio, kuris rengiant szermenis per keletą nedėlių priszvinko teip, kad toli nuo to namo, jau smarvė atsiduoda. Laidojo tokį visi raiti, ir daro didžiausią riksmą, gėrymai neušibaigia tolaik, kol viską parengtą nesupasczevoja. Prie palaidojimo mirėlio da visokios ēsti ceremonijos, kad duszia nepargrižtų ramon; dėl tokio numaldavimo deda prie jo ką jis gyvas naudojo: ginklus, balną, pentinus ir t. t. pridėdami graban maisto, neužmirsza įdėti ir gėri-

*) Pas žydus Talmudas sako: blogo žydo duszia eina į kudą arklį arba kitą gyvulį, ir už nusidėjimus kudamjame kankinasi.

mo. *) Prie pabaigos užverčia grabą akmenimis ir laidotuves užbaigtos.

Tehneliai, pietuose Amerikos gyvenanti, padermė Potagoniečių, laikę sžermenų bado sau asztriais įnagiais kunus.

Indijonai Colifornijos prie myrio daužydavo asztriais akmenimis galvas; padermės gi indijonų, gyvenančių Missouri, ant garbės mirusio kirsdavo sau po sunarį, kojos ar rankos.

Isz augščiaus paminėtų tyrinėjimų regima, kad pas žilos senovybės Amerikos gyventojus buvo gana įvairus mirėlių laidojimai.

Pagal patyrimą tyrinėtojų regima, kad priešistoriškuose laikuose gyventojai Amerikos, daugiausiai mirėlius sudegindavo, nes kaip pasirodo, kad laidojimas mirusių kunų, jau įvyko paskesniuose laikuose.

Degino kunus mirėlių ypatingai vadinamieji „moundbudildersai“, kurie garbino Saulę ir menulį. Saulė su menuliu, reiskė gyvenimą ir sapną, siekiant smertį. Ugnis pas juos buvo rokuojama įpedinė saulės.

Saulę jie guodojo, nes ji kas metas su sziluma savo atbudino visus augalus žemės, kaipo isz sapno, ir su tuomi tikėjosi, kad per sudeginimą mirusių kunų, taps atbudinami į nuają gyvenimą aname sviete.

Dimnu teiposgi yra klausymu, kad aplinkinėse Californijos, netoli Santa Barbara, visi palaidoti ten mirėliai, gulėjo kniupszti **), galvomis

* Lietuvų grabuose žmonės ir dabar da randa kasdami kapus bonkose sznapso, pipkes ir t. p. Senovėje, kaip pas kitas neapszviestas gentes, taip ir pas Lietuvius buvo paprotys dėti į grabą mylimiausius numirėlio daigtus, valgius ir gėrymus.

***) Lietuvoj rasta žilos senoves kapuose kniupszti kunai mirėlių.

atsukti į siaurę. — Vienstypiniuose grabuose atrasta akmeninės toblyczios su paveikslėliais iszrėžintais ir dimnu paraszu, kurio perskaitinti niekas iki sziol neįspėjo.

Nėra didelio dyvo, kad tyrinėtojai randa gedėjimą senovės indijonų sujungta asztriai su gedėjimo giesmėmis szokiais ir gėrymais, bet ir apgailistavimais, nes ir dabar civilizuoti Europiečiai da sunaudoja laikę sžermenų tą nelemtą moraliszkumą ypatingai gyventojai Žoliosios salos Irlandai (Airiai), kurie laiko taip vadinamą „tuszezią naktį“ vientik su smarkiausiais gėrymais, Lietuvius mažai galima atskirti nuo Irlandų per mirėlių laidotuves.

Tyrinėtojai vienog nesurado ir nesuranda laidotuvių pedsaką panėszų Graikams senovybės kaip Eurypides sako: „Su liudnasezia turime pasitikti naujai užgimusi, kurio užaugusio gal laukia skurdas ir kentėjimas: mirusio gi nereikia tiek daug gailėtis, nes tas iszsiskyrė isz pasaulės vargų ir skurdo. Privalu mirėlių paskaityti laimingesniu, neigu užgimusi.

Mes žiurime rodos su padyvijimais į „Tėvynės“ numerius 6 ir 7 paminėtus paproczius murinų ir indijonų jog ten berei ralo laistomi žmogiszki kraujai, tuomi gi tarpu kaip isz netyezių pasipina baisus atsitikimas tarpe mus szalies baltųjų gyventojų

Randame laikraszeziuose, juodieje žmonės pasigavę kartais baltas merginas arba moteris sugvoltija, už tokį prasikaltimą baltieji juodus pastvėrę lineziuoja arba be isztarmės sудо užmusza, bet dar pasirodo baisesnis nugalabijimas už tokį prasikaltimą juodo žmogaus.

Pagal pranesimą lenkiszko laikraszeio „Opinia” straipsnij teip skamba:

Sudeginimas murino Georgijos valstijoj, buvo baisiausiu paveikslu ir nuozmiausiu. Kodeksas ar ne kodeksas, murinas jei augscziaus mineta kaltę papildē, užsitarnavo ant myrio, nes bjauresnēs kaltēs už gvoltavojimą nerandama. Gvoltavojimas yra dar bjauresnis, jeigu juodas baltajā.

Sudeginimas murino, kad gi ir bausmē buvo, rnkvojama už prideranciją, priviletas atsilikti tyloje, bet kur tau.

Negana buvo turturo, bet riksmaszauskmai gaudē, smalą degamą, laužas traszkēdams, aukos ungstimas, tai mat pradziugino nedabrandēlius.

Kraujageriszkas dykumas bausis kurs charakterizavojo tą minę yra panieka del Georgijos valstijos, kur kiba civilizacija ant teip žemo laipsnio randasi, jog didis skaitlius gyventojų galējo turēti platų džiaugs-

mą ant sudeginimo arsziausio praskaltēlio — nigerio.

Užmuszti be isztarmēs sudo ir prisiegtujų žmogystą nevertą gyvasties yra peržengimu tiesos valstijiszkos, bet tos gali buti praleista del didumo prasikaltimo nigeriszko, bet deginti, ir jieszkoti džiaugsmo prisižiurėjime ungstimui, metimasi aukos viduje plesnuojanczių liepsnų, surankiojimas potam degēsių ant atminties to darbo, atneszia baltiemjiems paniekinimą.

Sudų nusprendimai yra reikalingi ir civilizuotame sviete, bet juodieje Georgijos ir žudytojai buvo — dyki žmonēs.

Toks darbas arba žudymas yra pletmos juodos priesz poziciją — kurią dar užemę Suvienitos Valstijos turi.

Suv. Valst. mat apgina prispaustus, užtaria nuskriaustus, o tarpe da turturai vieszi, ir minē Georgijos džiaugēsi.

Akise svieto platau-, paniekinimą ir gēdą tur szalis nukesti už Georgijos Valstijos darbą.

Pažystamas Trupinēlio.

NAUJAUSI ISZRADIMAI.

§ Orlaiviai nepaliauja svaiginti mokslinjkų protus. Pereituose nu. „Tėvynēs” padavēme tiek jau vardų interesuotų tame dalyke, dabar pridedame da vieną. P. Kress, isz Viedniaus, labai užinteresavo vietinius inžinierius savo orlaiviu, kurį daro isz aliuminum, szriubus orlaivio suks su pagelba benzinos. Pajiega busenti 20 arklių.

§ Profesorius Waterhouse isz Luis iszrado labai dimną dalyką ir kalbina kitus, kad bandytu tą iszradimą įvesti į praktiką. Minētinai

szalis „Suvienitų Valstijų Sziaurinės Amerikos” iki sziol neturi prideranczio vardo. Sakomai Ukēsas Suv. Valst. Sziaur. Amerikos, pramonē Suv. Valst. Sziaur. Amer. ir t. p., vis tai yra per daug ilgi iszsitarimai. Mes lietuviai kalbame lietuviszkai, ir tariame apie kitas kalbas, — kalba maskoliszka, vokiszka, kalba angliszka, fracuziszka, o gyventojas Sziaurinės Amerikos, jei nori paraginti, kad jo kalba kalbētum, sako „talk United States” kalbēk teip, kaip kalba Suvienitose Valstijose, o spe-

ci'aliszko vardo ta szalis neturi. Tai- gi profesorius Waterhouse kalbina ukēsus Suvienitų Valstijų Sziaur. Amerikos, kad priimtu del savo szalies trumpesnį vardą kurį jis iszrado, minētina, ragina, kad vadytu savo szalį „U S O N A”. Yra tai pradinēs literos dabartinio szitos szalies vardo „United States of North Amerika” (Suvienitos Valstijos Sziaur. Amerikos). Usona skambētu lyg biskį isz lietuviszko.

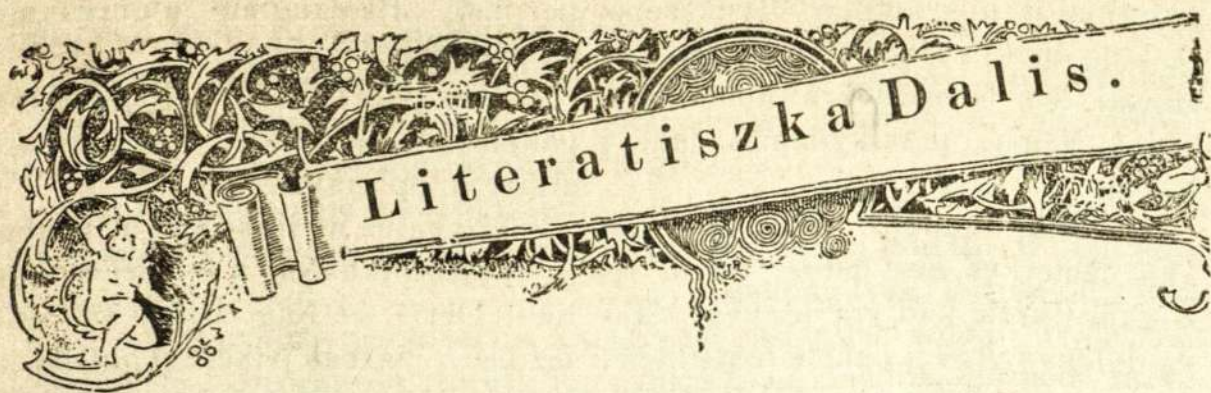
§ Kad didesniųjų vieszpatyseczių delegati, susivažiavę į Haagą tariasi, kokiū budu sumažinti karēs laike kraujo praliejimą, szian ir ten atsiranda ypatos, suteikianczios baisenius, nei iki sziol žinomus įrankius. Prie tokių įrankių galima priskaityti povandeninį torpedinį laivą, isztastą norvegieczią isz Christianijos, inžinieriaus Moeller. Laivas ilgio turi 12, pločio gi 4 metrus. Tarpedas nuo to laivo galima mētyti netik pri-siartinus prie prieszų kariszkų laivų, bet ir nuo toliaus. Ant tēmyjimo, kur yra prieszų laivai, pritaisyti yra veidrodziai, jeigu gi to neužtenka tad laivas ant tiek pasikelia prie vandens pavirsziaus, jog apart torpėdų metytojaus, sēdinczią ant laivo virszaus, galvos, kyšanczią isz po vandens, nēko daugiaus patēmyti negalima. Atliktos Christianijos porte bandavonēs parodē to laivo vertę. Laivelis umai, akies mirksnyje galējo po vandeniu panerti, teip, kad nespėjo į jį palesti szuvis.

§ Vokietys Kittel isz Vindobonos iszrado skystimą, kurio užtenka su czirszkyne užczirkszti, kad ir ant didžiausios ugnies, o tuojaus užges-

ta. Ugnį galima gesinti net su pavilgintomis tame skystime rankomis nesibijant suvisai nudegimo. Iszradējas praminē ta skystimą „Pyrosbest”. Atliktos mieste Charlottenburge netoli Berlyno bandavonēs buvo suvisu pasekmingo ir buvusieje prie bandavonių pripažino didelią svarbą iszradimui prie gesnimo gaisrų.

§ Tulas Anglas iszrado ir padirbo muzikaliszką prietaisą, su kuria gydo žmones nuo nerviszkų ligų. Savo iszradimą praminē „Vibratorium”. Yra tai keturkampė skrynia, nupinta isz plonų sztangelių ir apstatyta vargonų dudomis. Ligonį, sodina į skrynią ir paleidžia dadas, kurių balsai, kaipo vaistas atsiliepia ant nerviszkų ligonių. Iszradējas, remdamasis ant pirmesnių isztyrimų, jog muzikaliszki tonai turi didelią įtekmę ant ligonių ir gydo nerviszkas ligas, tiki, jog jo prietaisa bus pasekminga.

§ Negras Philip Sidney, gyvenantis New Yorke apsirgo raupais. Kadangi raupai yra neiszgydoma liga, todėl apsirgusių negydo, tik atskiria juos nuo sveikų, kad liga per užsikrētimą nesiplatintų. Panasziai padarē ir su Sidney, talpindami jį ant Brothers Island, kur laiko tik raupuotus. Praslinkus kokiam laikui daktarai persitikrino, kad Sidney, gyvendamas tarp serganczių ir pats jau ta liga apimtas, suvisai pasveiko. Sidney sako, kad jis iszsigydē nuo tos baisios, tankiai Szventame Raszte minavojamos ligos kokiomis ten indiszkomis žolėmis. Žada jisai savo paslaptį apreiszti daktarams ant naudos kencziancziai žmonijai.

Riki-Tiki-Tavi.

Pasaka Rudyardo Kipling'o.

(Pabaiga).

— Jeigu užmusiu jį czia, Nagaina žinos, o jeigu eisiu grumstis su juo ant grindų, jis manę nuveiks. Ką man daryti? — mislijo Riki-tiki-tavi.

Nag pasviravęs į vieną ir kitą pusę pradėjo gerti iš didžiausio kibiro, kurs stovėjo prie maudyklės.

— Gerai — tarė jis atsigėręs. — Didelis vyras užmūsų Karait'ą su lazda. Gal but jis turi tą lazdą ligšzol, bet kad jis ateis czion maudytis iš ryto jis neturės. Užtat lauksiu jo czia iki rytui. Ar girdi manę, Nagaina?... aš lauksiu czia pavėsyje iki auszrai.

Niekas neatsakė iš lauko, iš ko Riki-tiki pažino, kad Nagaina nushtiauzė szalin. Nag susiraitė ant kibiro dugno, o Riki tiki sėdėjo ant vietos, tylus, kaip smertis. Po adynos jis pradėjo judintis pamaži, atsargiai ir artintis prie kibiro. Nag miegojo. Riki-tiki žiurėjo ant jo sprando, jieszkodamas geriausios vietos įkasti.

— Jeigu nenulausiu jam sprando iš pirmo sykio — pamislijo Riki-tiki — jis galės grumstis, o jeigu jis grumsis... o, Riki!.....

Jis pažiurėjo ant storo sprando: jis buvo per didelis jam, o įkandimas ties uodega daro Nag'ą tik smarkesniu!

— Prisieina negut griebt'is už galvos — tarė sau ant galo — už galvos, ką yra virsz kuodo; syki įsikandęs, nepaleisiu jau...

Ir jis striktelėjo. Galva buvo išsikisuzusi iš vandens. Apgriebęs ją savo dantimis, Riki pasitraukė į užpakalį prie sienos. Viskas tas atsiliko per vieną sekundą. Tada prasidėjo baisus dalykas: Riki pasijuto esąs bepurtomas, kaip žiurkė esti purtoma szunies — į vieną ir kitą pusę, augstyn ir žemyn ir aplink dideliu ratu; bet jo akys buvo raudonos, jis laikė apkandęs galvą, o tuo tarpu jo kunas daužėsi ant grindų, apvertė bliudą, numetė muilinyzią ir szepetį, ir kulėsi į blekinius szonus maudyklės. Jis buvo tikras, kad neiszeis iš tos kovos gyvas, ir delto kando dantis vis smarkyn, nes budamas tikru monguzu, norėjo, kad jo szejmyna atrastu jį su sukąstais dantimis. Jau jis apsvaigo, jau jam skandėjo visus kaulus ir jautėsi daužomas į kąsnelius, bet tuo tarpu pasitaikė netikėtas daigtas: praužė bal-

sas, kaip perkuno, trenksmas, karsztas oras parmetė Riki ant žemės ir galutinai jį apsvaigino. Trukszmas prikėlė didelį vyrą, kurs atėjęs pažiūrėti, kas darosi, įvarė abudu szuvia į Nag'ą, pataikydamas jam į kaklą.

Riki-tiki gulėjo auksztienikas, akis užmerkęs, nes dabar buvo visiszkai tikras, kad yra negyvas. Tada didelis vyras jį pakėlė ir atsiliepė.

— Ir vėl monguzas, Alicija! Dabar jis iszgelbėjo jau mūsų gyvastis.

Inėjo į vidų Taduko motina su labai nubalusiū veidu, kad pažiūrėti ant Nag'o liekanų, o Riki tiki nusi vilko į Taduko miegamąją, kur perleido likusią nakties dalį, purtydamasis atsargiai, kad persitikrinti, ar isztiesų jis yra suskaldytas į keturasdeszimt kąsnelių, kaip jam rodėsi.

Kad iszauzo, jis jautėsi vis dar sustingusiu, bet buvo džiangsmingas isz savo darbo.

— Dabar pasilieka tik Nagaina — pamislijo, — bet ji yra arszesnė už penkis Nag'us; beto, dar nežinau, kur tie kiausziniai, apie kuriuos jį sznekėjo. Kitaip neiszeina, tik reikia paklausti Darži'o.

Nelaukdamas net pusryezių Riki-tiki núbėgo pas erszkėezių krumą, ant kurio tupėjo Darži ir giedojo triumfo giesmę. Jau buvo pasklydęs gandas apie Nag'o mirtį po visą sodą, nes namų tarnas iszneszė suplėszytą Nag'o kuną ant mėsžlyno.

— O, tu kvailas sparnuocziau! — suriko Riki-tiki piktai. — Ar laikas dabar giedoti?

— Nag negyvas, negyvas, negyvas! — giedojo Darži. — Narsus Riki-tiki pagavo jį už galvos ir lai-

kė drucziai. Didelis vyras atsineszė szaujama pagalį ir perkirto Nag'ą perpusį! Jis daugiau jau neės mano vaikelį.

— Tas tiesa, bet kur Nagaina? — paklausė Riki-tiki, dairydamasis atsargiai aplinkui.

— Nagaina atlinko pas maudamąją ir paszaukė Nag'ą — giedojo toliau Darži, — Nag iszėjo ant galo lazdos... tarnas pakėlė jį ant lazdos ir iszmetė ant mėsžlyno. Giedosiu apie didį, raudonakį Riki-tikį.

Darži pradėjo giedoti.

— Jeigu galėcziau pasiekti tavo lizdą, iszmėszau visus tavo vaikus czius laukan atsiliepė Riki-tiki. — Tu nemoki dar apsieiti, kaip pridera su žmonėmis. Gali ant nieko nepaisint savo lizde, bet atsinink, kad asz turiu czia, ant žemės, kovą. Nustok giedojęs nors per valandą, Darži!

— Del didžio, gražaus Riki-tiki'o nustosiu — atsakė Darži. — Kas ten pasidarė, o užmuszėjau baisaus Nag'o?

— Kur Nagaina, klausiu trecziū sykiu.

— Ant mėsžlyno ties arklide, verkia Nag'o. Didis yra Riki-tiki su baltais dantimis.

— Szelauk mano dantis! Ar girdejai, kur ji laiko savo kiauszinėlius?

— Terp melionų, ties siena, kur saulė kaitina beveik per visą dieną. Jau bus kelios sanvaitės, kaip ji sudėjo juos tenai.

— Ir tau niekados neatėjo į galvą pasakyti apie tai man? Ties siena, sakai, ar teip?

— Riki-tiki, tu, žinoma, nenori suėsti jos kiausizinėlių.

— Nevisiszkai, ne. Darži, jeigu

turėtumei kiek proto, nulėktumei pas arkidę ir apsimestumei, kad tovo sparnas yra nulaužtas, o tada Nagaina vytusi tavę iki szitam krumui. Asz noriu įsigauti prie jos lizdo; jei-gu asz dabar eicziau, ji manę pamatytu.

Darži buvo kvailas pauksztelis, ką negalėjo daug supratimo turėti; jis žinojo, kad Nagainos vaikai gema isz kiauszinių teip pat, kaip ir jo, todėl iszpradzių negalėjo suprasti, kaip galima juos naikinti. Bet jo pati buvo jausmingas pauksztelis; ji žinojo, kad isz kobros kiauszinėlių iszeina paskui kobrelės; delto palikusi Daržį szildyti vaikelius, nukė prie arklidės.

Ji nusileido ties mėsžlynu ir pradėjo purpti sparneliais, rėkdama:

-- Oi, sparną man nulaužė! Namų vaikas metė į manę akmenėlių ir nulanže.

Ji vėl pradėjo purpti sparneliais. Nagaina pakėlė galvą ir suszypsztė:

-- Tu persergėjai Riki tiki, kad asz bucziau galėjusi jį užmuszti. Isztiesų, iszsirinkau negerą vietą buti raisza.

Ji pradėjo szliaužti per dulkes prie Darži'o patelės.

-- Vaikas nulaužė sparną su akmenėliu! -- rėkė Darži'o patelė.

-- Gerai! Bet nusiramink: ne tu viena mirsi; žinok, kad po tavim pareis galas ir vaikuį ką tau sparną pamuszė. Mano vyras guli dabar ant mėsžlyno, bet kol naktis ateis, vaikas namuose gulės negyvas. Kam bėgi, kas isz to tau pareis? Paikas paukszteli, pažiurėk ant manęs!

Darži'o pati žinojo, kad to nereikia daryti, nes pauksztis, ką pažiuri gyvatei į akis, teip nusigąsta, kad negali pasijudinti isz vietos. Dar-

ži'o patelė purpė sparneliais, bėgo szalin ir cypė gailiai, bet nesikėlė nuo žemės. Nagaina pradėjo szliaužti greicziau.

Riki-tiki girdėjo, kaip jodvi ėjo taku, kur vedė į tvartą, ir pasiskubino į melionų lyse, kur netoli sienos atrado paslėptus žolėje dvideszint penkis kiauszinėlius, didumo karvelių kiauszinėlių, bet su balta odele ant virszaus vietoje kevalo.

-- Neatėjau pėr angsti -- tarė jis sau.

Per szydrą odą jis galėjo matyti viduryje susirangusas kobreles ir žinojo, kad kaip tik jos iszsiperia, toje paczioje valandoje gali užmuszti žmogų arba monguzą. Pradėjo griaužti kiauszinių smaigalius rupindamasis sutriuszkinti kobreles. Darbas ėjo sparčiai ir kad pasiliko tik trys kiauszinėliai, pradėjo cziaukszti isz džiaugsmo.

-- Riki-tiki! -- praskambėjo virsz jo staiga riksmas -- nuvedžiau Nagaina, prie namų, ir ji užlipo ant verandos ir -- o, eiksz czion greicziau! -- ji nori užmuszti!

Jis sutrynė kuogreicziausiai du kiauszinėliu ir pasileido lyse, laikydamas treczią burnoje. Atbėgęs ant verandos pamatė szitą.

Tadukas, jo tėvas ir motina sėdėjo prie pusryzių, bet nė vienas isz jų nieko nevalgė. Sėdėjo jie tyliai, nesijudindami, su labai nubalusiaiis veidais. Nagaina gulėjo susirangusi ant divono patiesto ant verandos, teip arti, kad galėjo lengvai įkirsti į nuogą Taduko koją. Ji siubavo galvą į vieną ir kitą pusę ir giedojo triumfo giesmę.

-- Sunau didelio vyro, kurs užmuszė Nag'ą -- szoypsztė ji, -- sėdėk tyliai. Dar asz nekąsiu. Palaukk

truputį. Bukite tylus, labai tylus, jūs visi trys. Jeigu pasijudinsite, asz įkąsiu, jeigu nesijudinsite, irgi įkąsiu. O, paiki žmonės, ką užmumszete, Nag'ą!

Taduko akys buvo išsimeigusios į tėvą, o tėvas galėjo tik tiek praszabzdėti:

-- Sėdėk tyliai, Taduk! Nesijudink! Taduk, sėdėk tyliai.

Tada pasirodė Riki-tiki isz užpakalio ir suriko:

-- Atsigrežk, Nagaina! Atsigrežk ir stok į kovą!

-- Visi susiejote į gerą laiką -- atsiliepė ji, nejudindama galvos. -- Dabar pabaigsiu ir su TAVIM reikalą. Pažiurėk ant savo prietelių, Riki-tiki. Jie yra nubalę ir tylus; jie iszsiganbdo. Jie nedrįsta pasijudinti, bet jeigu prisitars prie manęs nors ant vieno žingsnio, asz įkąsiu.

-- Pažiurėk ant savo kiauszinėlių, ant melionų lysės -- tarė Riki-tiki, -- eik ir pažiurėk, Nagaina.

Didelė gyvatė pasiau atsigrįžo ir pamatė kiauszinėlį ant verandos.

-- Ach, duok jį man! -- tarė ji.

Riki-tiki' akys buvo raudonos, kaip kraujas. Jis apgniauzė kojomis kiauszinėlį ir tarė:

-- Ką duodi už kiauszinėlį? Už jauną kobrelę? Už jauną kobrelę, kuri gali būti karalium? Už paskutinį, tēmyk, paskutinį kiauszinėlį. Skruzdėlės jau ēda kitus ant melionų lysės.....

Nagaina užmirszo viską ir paszoko prie Riki-tiki'o: vienas tik kiauszinėlis pasiliko! Toje paczioje valandoje Riki matė, kaip tėvas pagriebė Taduką ir perkėlė per stalą, apstatytą arbatos puodeliais.

-- Apgauta! apgauta! RIK-TIK-

TK-TK! -- tarszkino Riki-tiki -- Vaikui dabar jau nieko nepadarysi, asz... asz...asz tai pagriebiau Nag'ą už knodo pereitą naktį maudamojoje.

Czia jis pradėjo szokinėti suglaudęs visas keturias kojas į kruvą ir galvą nuleidęs iki grindų.

-- Jis mėtė manę į visas pusės -- giedojo jis toliau, -- bet negalėjo manęs nusikratyti. Jis buvo jau negyvas pirm neg didelis vyras perplėsžė jį į du szmotu. Asz tai padariau. RIKI-TIKI-TK-TK! Eiksz ezion, Nagaina, eik su manim musztis. Nebusi ilgai naszle.

Nagaina pamatė, kad apleido progą įkirsti Taduką, o kiauszinėlis gulėjo terp Riki-tiki'o kojų.

-- Duok man kiauszinį, Riki tiki. Duok man mano paskutinį kiauszinėlį; asz iszeisiu isz ezia ir daugiau negrįsziu -- tarė ji nuleisdama žemyn knodą.

-- Teip, tu iszeisi ir niekad neugrįszsi, nes nueisi ant mēszlyno, kur jau guli negyvas Nag; Stok į kovą, naszle! Didelis vyras nuėjo szaudyklės! Kankis!

Riki tiki szokinėjo aplink Nagainą, laikydamasis toli nuo jos, kad negalētu jo pasiekti; jo akys žybėjo, kaip žarijos. Nagaina susitraukė ir szoko ant jo, bet Riki tiki po senovei szokinėjo augsztyn ir atgal. Vėl, vėl ir vėl ji taikėsi įkirsti jį, bet jos galva kiekvieną sykį išibedė į divoną, paklotą ant verandos; ji vėl rangėsi' kaip laikrodžio sprenžina. Tada Riki-tiki pasiryžo užszokti jai isz užpakalio, bet Nagaina sukinėjo galvą paskui jį, o jos uodega szlamėjo ant divono teip, kaip szlama sausi lapai ant kelio, vėjo judinami.

Jis užmirszo apie kiauszinėlį, kurs

gulėjo ant velandos. Nagaina szliaužė artyu ir artyn prie jo, kol ant gallo, kad Riki-tiki sustojo atsikvėpti, jo nepagavo į savo nagus. Tada ji nusigrėžė prie verandos laipsnių ir pasileido kaip vilyczia taku į sodą, turėdama paskui savę Riki-tiki. Kad kobra nori iszgelbėti savo gyvastį, ji bėga kaip žaibas.

Riki tiki žinojo, kad jam reikia pavyti, nes kitaip visą kovą reikės pradėti isz naujo. Delto jis suėmė visas savo spēkas ir pasileido paskui ją ilga žole, ką augo aplink erszkėczių krumą; teip bėgdamas jis iszgirdo triumfo giesmę, kurią vis dar giedojo kvailas Darži. Bet Darži'o patelė buvo iszmingingesnė. Ji nusileido nuo lizdo ir pradėjo savo sparneliais muszti Nagainai per galvą. Jeigu Darži butu padėjęs, jie butu privertę atsigręžti, bet dabar Nagaina tik nuleido kuodą ir bėgo tolyn. Bet ir tos valandėlės užgaiszimo užteko Riki-tiki'ui, kad pasiekti Nagainą, ir kad ji lindo į žiurkių urvą, kur gyveno su Nag'u, jis jau buvo įsikabinęs savo baltais dantimis į jos uodegą ir — nulindo paskui ją. Labai mažai rasi monguzų, ka drįstu padaryti tai, ką padarė Riki-tiki. Urve yra tamsu, o kasžin, gal urvas prasiplatinti ir tada kobra gali atsigręžti ir užduoti mirtiną smugį monguzui. Riki-tiki apie tai užmirszo; jo visi pasistengimai dabar buvo įsikabinti į sziltą, dregną žemę ir nesiduoti toli vilkti.

Žolė ties skyle į urvą nustojo judėjus, ir Darži tarė:

— Jau po viskam su Riki-tiki'u. Užgiedojo jam szermenis: Narsus Riki-tiki jau negyvas! Nes Nagaina beabėjnės užmusz jį po žeme.

Ir jis pradėjo giedoti labai graudžią giesmę, kurią tik galėjo prasi-manyti toje valandoje, o kad priėjo prie tos dalies, kur reikėjo iszreikszti gailingiausį jausmą, žolė vėl susjudėjo, ir isz urvo pamaži iszlindo susipurvinęs Riki-tiki. Darži nustojo giedojęs isz nusistebėjimo. Riki-tiki pasipurtė, kad nukratyti nuo savęs dulkes ir suprunksztė.

— Jau po viskam — tarė jis. — Naszlė niekados nei-zeis atgal.

Iszgirdę tai raudonos skruzdelės, ką gyvena tarp žolės, pradėjo leisti viena po kitai į urvą, pažiurėti, ar jis kalbėjo tiesą.

Riki-tiki susirietė žolėje ir užmigo — ir miegojo, miegojo ir miegojo iki jau buvo netoli vakaras, nes atliko sunkų dienos darbą.

— Dabar — tarė jis pabudęs, — reikia grįžti į namus. Pasakyk kalviukui *), Darži, kad apgarsintu visam sodui, jog Nagaina negyvena.

Kalviukas yra pauksztelis, ką iszduoda balsą lygiai tokį, kaip balsas plaktuko muszamo į varinį katilą. Jis daro teip delto, kad yra szaukėju Indijos sodžiuose, yra, ką prane-sza naujienas visiems, kas tik nori jų klausyti. Riki-tiki eidamas taku prie namų girdėjo, kaip jis szaukė:

— Ding-dang-tak! Nag negyvas —dang! Nagaina negyva! Ding-dang-tak!

Iszgirdę tai visi paukszcziai sode pradėjo giedoti, o varlės knarkti, nes Nag ir Nagaina ēsdavo netiktai pauksztelius, bet teipgi ir varles.

Kad Riki parėjo į namus, Tadukas ir Taduko motina, kuri vis dar buvo iszblyszкуси, nes alpo pirmiau, ir

*) Kalviukas. angl. Cappersmith. (Pried. vertėjo).

Taduko tėvas ką tik neverkė pamatęs jį. Tą vakarą jis ėdė viską, kas tik jam buvo duota, kol ant galo negalėjo būti daugiau, ir nuėjo gulti ant Taduko peties. Kad Taduko motina vėlai naktį atėjo pažiūrėti ant miegančio savo sunaus, Riki-tiki miegojo vienoje lovoje su Taduku.

— Jis išgelbėjo mūsų ir Taduko gyvastį — tarė ji vyrui. — Tik pamislyk, jis išgelbėjo mūsų visų gyvastį.

Riki-tiki pabudo ir paszoko, nes visi monguzai miega lengvai.

— O, tai jus! --- atsiliepė jis --- Kam jus manę kibinate? Visos kobros negyvos, o jeigu ir butu gyvos, tai asz esu czia!

Riki-tiki didžiavosi savo pergale; bet didžiavosi ne per daug ir užlaikė sodą, kaip monguzas turi užlaikyti: szokinėdamas, jieskodamas ir kandinėdamas, ir jokia kobra nedrįso daugiau rodyti savo galvos už tvoros.

Pasaka apie musę ir utę.

Vieną kartą susitiko pakelėje musė su ute. Musė klausia uties: „Ute, kur eini?“ — „Einu į Gudus (t. y. į Lietuvą).“ „O dėl ko, ar tau Žemaičiuose negerai?“ — „Ne“, atsakė utis, Žemaičiuose prastas dėl manęs gyvenimas. Vos įsimecziau į vieno žemaičio apikaklę ir buvau besitaisanti vaikus perėti, kaip szis pajutęs drožė manę į kertę su visais marszkiniais. Paskui atėjo sena bobelė ir sugriebusi tuos marszkinius ėmė juos ir įmetė į vandenį manę skandyti. Ne gana to. Vos išrėpliojau ant virszaus, kaip atėjo maža mergelė ir įmetė manę į katilą. Mažne, mažne smertį gavau, kad pradėjo ugnia deginti. O kad asz buvau Guduose, su visa szejmyna galėjau

sau spakainiai gyventi; niekas man nieko pikto nedarė. Grįžsiu delto atgal į Gudus. — „O man, atsakė musia, daugiau patinka Zemaičiuose. Ten, kad asz buvau, ir pati gerai iszmitau ir vaikų vaikus paauginau. Inkrisiu budavo, į bliudą, ar vaikas ar gaspadorius paėmęs su puse szaukszto patovo iszmeta manę ant aslos. Isz kų ir pati gerai pasivalginsi ir vaikus papenėsi. O kad nuėjau į Gudus, galėjau badu numirti. Prasidės, budavo, valgyti barszezius ir įkrisiu į bliudą. Czia paėmęs į szauksztą vaikas pirma nucziulpia ir kad drožsz į aslą, tai net kaulai sutraszka. Negalėdama ilgiaus beiszturėti grįztu atgal į Žemaičius.“

K. M.

GRAŽINA

Lietuviszka apysaka.

Parašė Adomas Mickevyčius.

Vertė Fr. Jonas.

— Tąsa. —

— Da, sako, eisiu pas patį, tikiuosi,
Šį kartą mieriai nebus suvilioti...
Germau, išnešęs ginklus jam paduosi,
Žirgą puikiausią tarnams pabalnoti
Liepsi, o tu geidimus, Rinvituli,
Jojo išpildindams, tuoj, kaip priguli
Valią ir norą kareiviams išduosi. —
Tai kunigaikščio žodžius atkartoji.
Toks jo geidavim's, tokia mislis jojo;
Manęs neklauskit, staigu dažinosit;
Dabar, suėją prieš rumą, sustosit,
Kad pasitikti ir kad prieš kelionę
Tinkančią vadui atiduot guodonę."

Tariusi greitai išėj, kaip ketino.
Tuo paskui ją ir Rinvit's išselino;
Skubinas', eina, o eidams dumoja:
— Kur bėgu, ko? juk seniai pasirengę
Kareiviai laukia ant rinkos sustoją.
Mislydams tai vėl silpnyn, lėtyn žengia,
Kryžium rankas rupestingai sudėjęs,
Nes mieriai, vakar ką buvo girdėjęs,
Šiandien be posmų viens maišos po kitą;
Ne'pim' pynės jų galva paalsįta.

Jau arti rytas pazaras raudonas
Tuoį pasirodys — miega, ar ne ponas?
Reiktu pačiam eit jį budint, vaditi.
Šitai kalbėdams duris jau daryti
Nor', bet štai durys praviro iš tyko, --
Priemenioj jį Lietavor's pasitiko
Pats, ant pečių jo kaboj purpurinė
Skraistė, ant veido užleidęs varinį
Puikų šašoką turėję, ant krutinės
Rinkės nuo šarvo žērėjo plieninės...
Kardą apgniaužęs vienoj nešė ranko',
O kitoj skiedą ir rankeną lanko.

Rupesšiu ar piktumu parteriotas,
Koją nedrąsai, nelygiai vis statē.
Ponais, bajorais iš šonų apstotas
Rodos' į juos nežiurėj, jų nen atē.
Tik imdam's baugiai nuo Germaus saidoką
Ir jiešmų pundaž už diržo užkišo,
Bet ką? nē kardo nešioti namoka? —
Prie tiesio šono aną prisirišo,
O norint matē visi, kad pon's klysta,
Persergēt jį vienog nieks neišdrišta.

Jau sēs ant žirgo: karunos auksinēs
Ištistos ēmē plēstenti po vėją;
Triubom's, trimytais jau eilios šalinēs
Vadaž pasveikinti buvo norējaž;
Jis davē ženklą ranka, kad nutiltu,
Paliepē jot paskui savę iš tyko,
O prietam, ksžin del kokio dalyko,
Sargus išvedęs per volą, už tilto,
Pylimą tuščią uždaręs paliko.

Čion, keliu stačiai per miestą išjoją,
Leidos' į klonį, pasuko po tiesiai,
Bet artyn kelio tuoj vėl sukdamiesi,
Jojo takais, ką po mišką bludžioja,
Kad terp griovų,, terpu medžių šakotų,
Arčiaus prie priešų nematant prijotu.

Tuoj už Naupilēs į vokiečių šalį,
Kaip toli balsas kryžiuokų nešt gali
Pučkos, upelis siaura vaga sriovi.
Miškas jį lydi šešėliais pridengams,
Toliaus už vieškelio kaln's augštas stovi;
Tenais upelis plačiaus lyg paplusta,
Vienog, pastovą, bebėgdamas, rustą
Kalno užmatęs, šalia prāsilenkdams,
Sprūsta pro jį ir, kad pasikavotu,
Lenda pabugęs po ežero plotu.

Čion, kad lietuvių pulkai nusileido,
Mato ant kalno prieš mėnesio veido
Šviesą, kaip varis ir plienas žvilg' ore,
Vaikščioj' kareiviai ginklais apsikorę,
Ir kaip, ant galo, visu kalno plotu
Apgula pulkas pėsčiuojų ir jotų.

Teip lygiai puikiai išžior' prieš mėnulį
Girios, ant kalno Panarų ką guli,
Kad žalią rubą jų vėjas nuskabo,
Kad rasos šviesios kruoputes, ką kabo
Tankiom's eilēm's ant žalių lapų vietos,
Tampa nuo šalčio į perlus nulietos,
Žiurint keleiviams tad rodos' iš tolo,
Medžiai sidobro, o lapai krištolo. —

Liut's teip nešoks, kad jų jiešmas pataiko,
Kaip kunigaikštis, tą viską regėdams,
Metės pūmyn, širdij karštį turėdams,
Kurį didžiausias pavojus n' užlaiko.
Paskui, kareiviai nuo jo ne'tsilieka.
Tas tik dalyk's didėi stebin' kiekvieną,
Kodel viens skirias' ir kodel šiandieną,
Vadus be persargos jokios palieka?
Argi teip družiai įpyko, įniršo,
Kad net, kaip karėj' apseiti užmiršo?

Rinvitas viską tai tēmija, mato
Ir tuojaus pats, kunigaikštį vaduodams,
Jodo, drąsumą kareiviams daduodams.
Iš trijų šonų jais kalną apstato;
Priešais šarvuotus, kampuos' ir į vidų
Tuos, ką lankus valdyt moka, pastato.
Jau lenkias' žemėn, jau ženklą išvydo.
Kyla jiešmai ir da'r, myrį kad mato,
Kryžiokai viską, kas dėsis, suproto.

Leidžias' nuo kalno; lankus pasidėją,
Lietuviai stengias' jiems kelią užstoti,
Ką pirmiaus, tamsom's nakties užkavoti,
Priešai, musiškiai buo luosi stovėją,
Maišos' dabartės, į kruvą suėją,
Riksmas, dejavim's visam mušio plotij',
Čerška tik plien's, kardai galvas kapoja, —
Ką ranka lieka, sumindžioja koja.

Bet Lietavor's, pryšakyj' vis kovodams,
Suvis iš karščio prie priešų priėjo,
Anie ant dangčio, kurs veidą kavodams
Slėpė, ant rubų pažint jų turėjo:
Lenkias' nuo jo ir iš pulko jų viso
Nė vien's patikt kunigaikštį n' išdriso.

Ar Kovas kertant jam ranką sulaiko,
Ar mažin' pajiegą kirėio jo tvirto? —
Norint prispyręs kardu priešus taiko,
Nė vieną da iki šiol' neparkito.
Kardas, nors veja kaip oja juos narsiai,
Barška, į pieną atsimušdams garsiai.

Rankos silpnumą kryžliokai pajutę,
Vėl atsigriebia, stoj' bege, ne'tleidžia:
Tuojaus gėria jį vilyčių apsiautę,
Pamestą mušį atnaujinti geidžia;
Bet jis per išgastį baugią ar strioką.
Nė dabar durt juos, nė kirsti nemoka.
Sunku nuo myrio buvo atsiginti:
Šimtas kryžikiškų kelkų jį taiko,
Jau pr'ėją nori nuo žirgo sodinti,
Ale lietuviai kryžliokus sulaiko:
Vien's mušt' dabaigia, ką vadas n'instengia,
Kitas nuo priešų kirėių jį dengia.

Jau diena aušta, jau kasos aušrinės
Balta šviesa savo dangų apklojo,
Šie da vis lindo, kryžliokai vis gynės', —
Kruvinį kirėiai aplink tik lakiojo,
O Laimė, sveriant burtas ateitinės,
Kraujo abi pus' vienokią im' dalį
Ir svarai persvet viens vieną negali.

Teip Nemun's, tėvas laivų, botų, vyčių,
Rusmšiškės milžiną pr'ein' iš netyčių,
Mušas' pro šonus, sriove savo šalta
Apačia graužias', krutinę iškeltą
Meta per viršų. Inpykinta uola
Gindama drasko, kas tiktai papuola,
Bet nors tiek laiko praėj, prasirito,
Neprasiveikia ligšiol vienas kito.

Vokiečiai viršų lietuvių kad mato,
Likučius savo, ką buvo kavoją
Lig šiolaik girioj, į mušį jau stato.
Komtur's juos veda, patsai pirma joja,
O, kad ant ilgu mušiu paalsintų,
Pulku kareivių naujai padrutintų
Užrems, musiškiai ima abejoti,
Pameta drąsą, kitaip laimė virsta.

Vienu syk balsą ant kalno išgirsta,
Kelia žingeidžiai akis, mato jotį...
Kaip žiemoj eglė storai apšarmojus'
Deng' plotą sniego, šašeliais apklojus',
Teip platus ploščius jį slėpė apdengęs:
Ant juodo žirgo, juodai apsirengęs,
Leidos' nuo kalno baisingai surikęs,
Kaip kad Perkun's leistu žaibą įpykęs

Injoj į priešų pulkus ir pradingo
Jų eilėse; tik per riksmą, kaukimą
Žymisi smugiai jo kardo baisingo
Ir numanu, katrų šoną jis pri'ma:
Ten šašok's lekia, ten vyras praigašo, —
Arklus ir žmones į kruvą sumaišo.

Kaipo kirtikai, jei kirst ima šilą,
Aplink, girdėti, bildėjimas kyła,
Sudreba medžiai, kad pjuklai juos graužia,
Girdis', kaip parkirstą medį perlaužia,
Šilui praretus, pro prošvaistą ilgą
Matyt kirtikai ir plienas kaip žvilga;
Teip kertant, tiesiant perdēm kelią platų,
Lietuviai jotį pas savę pamato.

Skubink, gaidau! abejojančiai dvasiai
Neškie pagelbą, lietuviai jos laukia,
Vokiečiai laimi; komturas pats drąsiai
Jodydams muštis Lietavorą šaukia,
Tas pr'ėj, sustojo... ir nožmumu savo,
Kad mušis baigsis myriu pranašavo.

Lietavor's kardą iškėlęs jau turi;
Komtur's Perkuno ginklu į jį taiko.
Sudreb' lietuviai, į vadą pažiuri,
Dieve, jau kardo delnuose jis ne'tlaiko,
Kamanas žirgo iš rankos paleido,
Puola nuo balno, jau alpstančio veido
Syrant ištraukt neb'gal iš po šašoko,
Kad jam savieje pagelbon prišoko.

Susten' juod's jotis, kaip rodos' stenėtu
Juod's debesys, ką žaibais smarkiais mėto.
Žirgą užgavęs artyn tik prijoko,
Kel' raguotinę augštyn, užsimoko
Ir teip komturą paleidęs ja kirto,

Kad tas apkvaitęs iš balno išvirto.

Kur kunigaikštis bajorais apstotas,
Pr'ėjęs potam greit diržus atliucavo,
Atsargiai skėsdams šarvotas
Apžiurėj opą, ką krutinėj gavo.
Bet šarvą imant, vėla sukrekėjęs
Kraujas sujudints gausiaus ēnē plusti,
Skausmą ligonis turėjo pajusti,
Pakėle galvą, aplink apžiurėjo,
Tarnus dvarėnus atstumē nuo savęs,
Dešinę ranką Rinvitui padavęs,
Ilgai kalbėj jį už rankos laikydams —
Visi girdėjo, kaip prašē iš lėto,
Kad tas, kokią ten slaptą užlaikydams,
Apie viską, ką tik žino, tylētu.

Rankas Rinvitas žemyn net nuleido,
Šiurpuliai kuną jo drugiu pakratė:
Balsą kad vado išgirdo, ant veido
Kad pažiurėj, iš po antkakčio storo,
Stebuklai didi, Rinvitas pamatė. —
Veidas nebuvo veidu Lietavoro.

Jau gaudž' trimytas, namo grinžt jau ren-
(gias'.

Karžygis vadą ant žirgo sodina,
Joja šalia, ranka opą pridengęs,
Tekantį kraują kiek galint malšina;
Paskui jį greit ir visi žirgus leidžia,
O matyt, vieno jų širdys tik geidžia,
Jei dievai myrį jau vadui paskirtu,
Kad nors kelionėj staiga nenumirtu.

Štai prijoj gardą, už gardo sustoją
Jųjų pargrižtant gyventojai laukia,
Bet burys liudnas pro anuos prajoja,
Stačiai paniuręs į pylimą traukia:
Revą kad perjoja, — tiltą užtraukia,
Kur sargai volą aplinkui apstoja,
Kad nieks į pilį n'įeitu, daboja.

(Toliaus bus).

Balsai isz Tėvynės.

Atsisaukiamaas lietuviszkos jaunumėnės besimokinanczios užrubežije,
į Amerikos lietuvius.

Praėjusiuose metuose, 1898, tuvaiczių baigtu augszte nius mokslus! Gruodžio mėnesij, susitvėrė Szveicarijoj, mieste Zueriche, draugystė lietuviszkų studentų ir studentkų, po vardu „DRAUGYSTE LIETUVOS JAUNUMENES“, o szimet Geguzės mėnesij užsidėjo antra panėsziai anai Draugystė mieste Freeburge, teip pat Szveicarijoj, po vardu „RUTA“. Nors todvi pirmutinės lietuviszkos studentų draugystės yra nedidelės, kadangi ir lietuvių besimokinanczių užrubežije da nėra daug, yra vienog viltis, jog ir tos menkos draugystėlės atnesz naudą Lietuvai... ateitėje.

Žmonės gerai suprato, kad szioje gadynėje „MOKSLAS YRA TAI GALYBE“. Visos mažos tautos (kaip daleiskimus' lietuviszkoji tauta) pradėjo busti isz miego, o budina tas tautas ir kelia pirmiausiai žmonės mokyti, ypatingai su karztais jasmiais besimokinanti jaunumėne. Juom daugiau Lietuva turės mokytų žmonių, juo greitesnis ir stipresnis bus jos atgijimas ir atsiliuosavimas isz po despotų jungo. Mokyti tautoj žmonės yra tautos vadovais. Taigi, kiekvienas lietuvis gali gerai suprasti, kaip dideliai mes privalome rupintis apie tai, kad turėtume kuodausiai mokintų vyrų, kad kuodaugiausiai mus' jaunų lietuvių ir jaunų lie-

Tautos, velkanczios nasztą kryžiaus po svietimomis valdziomis, kaip tai lenkai, ru-inai, armėnai ir kitos panėszios, jau nuo seniai turi visokias paszelpos draugystes ir stipendijas, jų žmonės juos besimokinanczius szelpia. Pabaigę augsztesnius mokslus už tokius vieszus pinigų, mokinti tų tautų vyrai paskui atsidėkavodami dirba del tautos labo, del pagerinimo savo vargstančių brolių buvio, del atliuosavimo jų isz priespaudos jungo. Verczia tada juos prie to jų sauzinė.

O kaip yra su mumis lietuviiais?

Tiktai pernai ir szimet pradėjo tvertis grynai lietuviszkų studentų draugystės užrubežije, o pirmiaus jie prigulėdavo prie draugysczijų lenkiszkių arba maskoliszkių, su lenkais arba maskoliais draugavo, nuo jų gaudavo kartais ir paszelpa; todėl, pabaigę mokslus, tankiausiai ir pasilikdavo lenkais arba maskoliais ir del svetimų tautų dirbdavo.

Szimet ir pernai lietuviszki studentai ir studentkos pradėjo tverti savo lietuviszkas draugystės. Ir ką sakysite, lenkai ir maskoliai nuo jų prasiszalino, paliko vienus ir net pradėjo juos neapkęsti. In kur tada gali lietuviszkiejie studentai kreip-

tis? pas ką praszyti pagalbos? Yra jie tankiausiai vaikai vargingų ukinikų, kurie nuo savo tėvų ir giminių suvis menkai gauna paszalpos, o kartais nieko negauna. Uždirbti ant pragyvenimo užrubežije, terp svetimtarčzių, ir reįstengia. Studentai besimokiną Maskolijoje uždarbiauja duodami korepeticijas, t. y. bemo-kindami vaikus, arba peraszinėdami kokius dokumentus, rasztus, o studentai, kurie mokinasi užrubežije to padaryti negali. Kurgi tad jie gal kreiptis, kur praszyti pagalbos?

Amerikiečiai! į jus – sako jie – atsigrįžę szaukiame, kad jus iszgirstumete mūsų balsą! Aragi neįstegsite jus savo „Mocziutės“, t. y. tokios draugystės, kokią čekai ir kotos tautos seniai jau turi. Tegul pamato kitos tautos, kad ir lietuviai suprantą savo tautos reikalą!

Teip raszo vienas isz lietuviszkos jaunumėnės užrubežije. Teisybė, mes, Amerikiečiai, turime daug visokių reikalų, bet nereiktu praleisti pro ausis ir szito karszto praszyto besimokinanczių užrubežije mūsų jaunų brolių ir seserų.

„Susivienijimas Liet. Am.“ turi idėjęs į savo konstituciją, kad szelpti besimokinanczius lietuvius, bet iki sziolaik Susiv., turėdamas daug visokių reikalų, neiszgali to padaryti! Taięgi būtu gerai, kad mes sutvertume draugystę, prie Susiv. arba atskyriai nuo Susiv., kuri užsiimtu, szelpimu besimokinanczius užrubežej. Jeigu atsiras nors 5 sąnariai, programą draugystės apdirbsime ateinantij Tėvynės numerij. Prie draugystės pristoja, kun. J. Zilinskas, antras kun. J. Kaulakis. Who is the next?

KUN. J. ZILINSKAS.

Tėvyniszka Kronika.

§ S u v a l k ų gubernėj szaltysziams yra įsakyta akyvai daboti, kas platina proklamacijas arba atsiszaukimus į lietuvius, kurių paskutiniam laike tiek daug pasklido po visus toj gubernėj krasztus. Tegul szaltysziai atmena, kad jie yra lietuviai ir užklausti gali pasakyti, kad nežinome ir negalime patirti.

§ S u v a l k ų gubernatorius iszleido cirkuliarą, kuriame nubaudžia zemskius už jų nerangumą gaudyme proklamacijų ir lietuviszkų knięgų.

§ P a p i l ė s (Sziaulių pav.) parapijonai tarėsi szimet atnaujinti kapą garsaus mūsų tėvynainio Simano Daukanto. Akmuo ant kapo da yra geras, taigi žmonės tariasi tiktai kapą pataisyti ir aptverti jį grotelėmis. Pagirtinas rupestis.

§ B a r t i n i k ų valseziaus (Suv.

gub.) rasztinikas Ciprisevyezia, dagirdęs, kad valseziuje yra daug iszlipintų proklamacijų, važinėjo po kaimus, lupinėjo proklamacijas ir siuntė jas pas virsziniką pavieto. Žmonės, saugokitės Ciprisevyeziaus, ba tas yra blogas žmogus.

§ R u d g a l v i ų kaime (ties Veviržiniais) apsigyveno pargrįžęs į tėviszkę Juoz. Jonuszis, kurs mokinosi Liepojuje, o paskui lavinosi amate bitinikystės prie Peterburgo bitinikystės muzejans. Jis sako: „namie nameliai, tėvas tėvynėje, geriaus del savęs dirbti, nei del kitų.“

§ V e v i r ž i n i u o s e (Ras. pav.) apsigyveno terp sodieczių p. Justinas Danielkus, kurs pirmiaus lavinosi maliorystėje, o paskui mokinosi agronomijos Maskvoj. P. Danielkus užsiima dabar maliavojimu

yvairių paveikslų ir ima fotografijas žemaitiškų miestelių, kalnų, pilekalnių ir szejp gražesnių ir žymesnių vietų.

§ **K l. G e r v a t o v s k i s** parliko 40,000 ant parengimo iš procentų stipendiją del mokintinių Vilniaus apskrėčio. Stėpendijas dalys maskoliai patys, todėl musiszkiamis vargiai kada kas iš tos milaszirdystės teks.

§ **N a u j a m i e s c z i o** bažnyčioj kun. Kuodis atlaikė primicijas, už ką kunigai — džiakonas užmokėjo 200 rub., o filialistai po 100 rub. baudos, mat maskolijoj katalikams bažnytinės iszkilmės yra užgintos.

§ **Ž e l u d k u o s e** (Lydos pav.)

atsibuvo ukinikų arklių paroda. Geriausi arkliai buvo iš Slomino pavieto, Gardino gubernės.

§ **G a r d i n o** vakarinė dalis miesto išdegė, blėdies daug.

§ **T i e s K a m a j a i s** (Vil.gub. Svent. pav.) ukinikas išzarė cilindriszką katilą, pilną senoviszkų Rymo varinių pinigų. Katilas ir daugumas pinigų yra rudžių suėsti. Policija pinigų atėme ir nusiuntė į Peterburgą.

§ **V i l n i a u s** aprubio mokslo kuratorius Sergiejevski tapo prasza-lintas ar pats prasitaukė nuo vietos. Jis buvo dideliu priesziniku sugražinimo lietuviszkos spaudos.

Kratos ir aresztai.

† **T i e s Z v i n g i a i s**, Raistų sodžiuje buvo krata pas Paulių. Padarė kratą asesorius su žandara's. Matyt, kad kas žandarams paskundė, nes atsibastę, Pauliaus namiej nebėsant, tuoj atpleszė skrynelę, kur rado tik keletą perleistų per cenzurą lenkiszkų knigų ir laikraszczų. Paskiaus, antru vėl kartu Paulių krėtė, bet vis nieko nerado,

† **I s z K r a k i ū** parapijos išvezė du ukiniku Demintą ir Ribilį ant dviejų metų ant poselenijų, bet už ką, tai nieks ir szia'dien nežino.

† **K a l v a r i j o j** tupi įgrusti į lastą **R i m s z a i B a l t u s i s**, du vaikinai nuo Pažerių, Vilkav., pav., kaltina juos už platinimą prekliamacijų.

† **K u n. B u l v i c z i u i** maskolių valdžia, dasižinojusi, kad jis yra jau kunigu, korą „sumażino“, išzsiuntė jį ant dviejų metų posilenijos į Blagovieszczenską, į Siberiją, o pirmiaus buvo nusprensta atsėdėti 6 mėnesius kalejime (iš kurių jau pusę atsėdėjo), ir 1 metai pose-lenijos Maskolijos rubežiuose.

Vietiniai Rupescziai

Ateivystė į Ameriką.

Pasigerinus kiek laikams Amerikoj, szimet ateivystė arba emigracija vėl labai pasididino. Ką parodo nuo 1 Liepos 1898 iki 1 Liepos 1899 metų paduota emigracijos komisoriaus Powderly statistika. Ir

teip, pernai per tą laiką atvyko viso 229,136 emigrantai, o szimet per tą pat laiką atvyko 311,715, t. y. sziuose metuose atėjo į Ameriką 82,579 žmonės daugiaus nei pernai. Pagal tautas atvyko; Italų 78,730; Bulgarų

20; Czekų ir Moravų 2,526; Kiniečių 1,638; Kroatų ir Slovenų 8632; Kubiečių 1,374; Olandiečių 1,860; Anglų 10,712; Finų 6,097; Prancūzų 2,278; Vokiečių 26,631; Graikų 2,395; Žydų 37,415; Vengrų 800; Airių 32,345; Japoniečių 3,395; Lietuvių 6,858; Madjarų 4,900; Lenkų 28,466; Portugaliečių 2,096; Rumėnų 96; Maskolių 1,773; Rutėnų 1,400; Norvegų, Danų ir Žuvėdų 23,249; Szkotų 1,652; Slovakų 15,828; Ispanų 996; Siriečių 3,708; Turkų 28; Kitokių tautų 3,706. — Iš viso skaitliaus atvykusių į Ameriką yra 195,277 vyrų ir 116,430 moterų. Iš 6,858 Lietuvių atvykusių į Ameriką yra 5,291 vyras ir 1,567 moterys. Dabar Amerikos valdžia daug asztraius prižiuri atvykstančius į szitą szalį ir užtenka mažiausios priezasties, idant vargszą emigrantą sugražintu atgal į Tėvynę.

Vietinė Kronika.

† Angiszkai lietuviszka ir lietuviszka angliszka žodyną pradėjo atspaudinėti spaustuvė „Bažnyczios Tarno”. Koks bus tas žodynas, pamatysime.

† Wilmerdinge, Pa 23 d. Liepos susitvėrė sekcija socializkos darbinikų partijos. Iš karto prisiraszė 16 draugų.

† Philadelphioj 2 d. Liepos užsimezgė lietuviszka pagelbinė moterų draugystė, po vardu „Draugystė Sesoriszkos Pagelbos, vardan Lietuvos Dukterų”.

† Shenandorij susitvėrė 30 d. Liepos kuopa Draugystės Tėvynės Mylėtojų, sąnarių prisiraszė 12.

† Chicagoj rengia sutverti (23 d Liepos) naują katal. draugystę po vardu „Saldž. Szirdies Jėzause”.

† Scrantone, Pa 24 d. Gegužio susitvėrė draugystė po vardu „Szv. Jurgio Kareivio, kurios mierių yra broliszka meilė, lietuviszka tauta ir katalikiszkas tikėjimas tarp savęs užlaikyti, sąnarių prisiraszė 30. Draugystė nutarė prigulėt prie Susiv. Liet. A. Prie

Susiv. Liet. Am. prisiraszė 10 sąnarių. Kiti draugystės draugai priguli prie kuopos Susiv. Liet., o kiti prie Blaivystės draugystės, kurį teipgi priguli prie Susiv. Liet..

† Shapt, Pa. pradžioj mėn. Rugsjucio susitvėrė Susiv. Liet. A. kuopa, sąnarių prisiraszė 7.

† Clevelando lietuviiai vėl liko be kunigo. Kun. Masziotą praszalino iš ten vyskupas, beprasiant parapijonams, o paskui kilus ergeiliams, kunigas tapo suaresztuotu ir dabar stovi po kaukcija iki provai. Provojasi už daigtus.

† Seantoe, Pa. buvęs kun. Dembskis izleidzius knigą po antgalviu — „Iš ko kyla melai ir visokios skriaudos žmonijoj”. Kniga busenti gatava Rugsjucio mėnesij.

† Bostone draugystė szv. Kazimieriaus 4 d Liepos szventė 10-metinę atmintį savo uždėjimo.

† Waterburio, Conn. duonkepė perėjo į rankas p. Jono Penikio, Izid. Tamoszaiczio ir kompanijos.

† Waterburyj prie „Bažnyczios Tarno” rėdystės uždėta krautuvė bažnytinių ir tekėjimiszkų daigtų, pelnas eisės del apmokėjimo Bažnyczios skolų.

Parodos reikalai.

Kas link komiteto, pas kutinia-me, 33 numerij „Vienybės“, sužiurėti isz visų liet. laikraszczių balsavimai rodo, kad ant

Prezidento daugiausiai balsų yra gavęs kun. J. Žilinskas (22 balsu priesz 14 d-ro Szliupo, 5 kun. A. Miluko ir 2 Stagaro).

Rasztiiniko daugiaus balsų turi p. Mikolainis (22 balsu priesz 5 kun. Kaupo, kun. Miluko, 2 kun. Žilinsko, 1 Stagaro, 1 J. Ramanaucko.)

Kasieriaus J. J. Pauksztis (39 balsus priesz 8 V. Chmialiaucko).

Knjgiaus kun. J. Žilinskas (25 balsus priesz 13 d-ro Sliupo, 9 Stagaro, 1 Mikolainio).

Abdirbėjų reikalų Dr. J. Szliupas, su 31

balsu ir knu. A. Milukas su 28 balsais priesz 12 balsų V. Stagaro, 3 balsus P. Mikolainio, 1 balsų kun. J. Žilinsko).

Rodosi, kad balsavimai reiktu užbaigti, ir kad komitetas pradētu darbą, nes jau ir teip lokosi suvis menkai laiko.

Beje, darbas jau yra pradėtas. Komitetas jau pradėjo rupintis apie vietą ant varodos, Tikisi aną gauti Etnografiskam Parodos Skyriuj.

Kun. J. Žilinskas jau sustatė katalogą lietuviszkų Amerikoje iszlestų knygų ir iszsiuntinėjo katalogo dalis apdirbėjams, kad rinktu knygas. In lietuviszkas gi spastuvės jau yra iszlisti užklausymai, kuri spastuvė katalogą atspaudins geriaus ir už pigesnę prekę?

Siuskite aukas del parodos!

Prusu Lietuva.

¶ **P. Butkieraitis**, pasiuntinys į Karalystės Seimą, laikydamas ten kalbą, prasitarė, 1) kad, szirdis Prusų Lietuvos, Szilokareziamos kreizas, ēsas vokiszku, nes jis, p. Butkieraitis niekad nebuves ten užkalbintu lietuviszkai, nors žmonės žinojo jį lietuvinįku ēsanti, 2) jis tikrino, kad lietuviszkas judėjimas ēsas ne isz lietuvinįkų kilęs, tik paėjęs isz Hanoverių su d-ru Sauerveinu. (garbė už tai dr. Sauerveinui) 3) iszreiszkes pasitkėjimą, kad neužilgo lietuviai nereikalausė to, ko dabar reikalauja. Daugumas Prusų lietuvių gailisi p. Butkieraitį — iszgamą į deputyvtus iszrinkę.

¶ **Ragai nēs** kreize 10 d. Balandžio likosi įkurta nauja szaka „Lietuviszkos Konservatyvų Skyrymo Draugystės“.

¶ **Klaipėdos** kreize buvo susirinkimas „Lietuviszkos Konservatyvų Skyrymo Draugystės“, ant kurio iszrinko vyriausybę ir laikė prakalbas. Ant prakalbų buvo pa-

peiktas p. Butkieraitis, pasiuntinys Karalystės Seimo, kurs Seime pranaszavo lietuviams iszmirimą ir prapulti. Ant susirinkimo buvo teipgi p. Smalakys, lietuviszkkasis pasiuntinys į ciecorystės Seimą, kurs teipgi laikė prakalbą ir pažadėjo „visada už tai užstoti, kas lietuvinįkams ant naudos yra.“

¶ **Klaipėdoje** Prusų rēlas del raupuotų jau parengė ligonbutį, viso iki sziol ten yra 11 seganczių ta baisia liga.

¶ **Draugystės** Byrutės metine vasarinė szventė atsibuvo 25 d. Berželio Tilžėje, Jokubinės darže, su koncertais, dainomis ir teatru. Ant teatro buvo perstatyta drama „Iszsiilgimas Paveldėtojo“. Apart daugelio Prusų lietuvių ant szventės pribuvo ir keletas lietuvių inteligentų isz Didžiosios Lietuvos. Po szventei, 9 d. Liepos, pasilikusieji svečiai plaukė į Juodkranti, netoli pajurės.

¶ **Budviecziuose**, per Jo-

nines atsiliko liet. skyrymo draugys-
tės susirinkimas Pilkalnio ir Ragai-
nės paviety,

¶ Szilokarczimoje prūsų
rėdas rengia statyti mokslainę (t. y.
Seminariją), kurioj mokintu ant mo-
kintojų. Gal toj mokintojų moks-
lainėj pradės prigulincziai mokinti

ir lietuviszkai.

¶ Vokietijos rėdas, ka-
rės ministrui pritariant, rengia iš-
siųsti ant parodos Paryžiuje 12 žir-
gų, vieno meto ir vieno plauko, dar
nepaolintų. Lietuviszki arkliai
yra garsus visoj Europoj.

Isz Latvijos.

Latvijoss teip vadinamoms
privatiszkoms institucijoms, rėdas
paliepė korespondencijas raszyti vien-
rusiszkaj kalboj. Maskoliai spau-
džia latvius teip lygiai, kaip ir lietu-
vius.

Rygoss vokiszki ir latviszki laik-
raszeziai, pamokinti valdžios, raszo
apie buvusius ten szimet straikus,
kad straikuose darbinikai n'ėmę jo-
kio dalyvumo, kad visus nesutikimus

kėlę vien valkatos ir vagiai. Bet
apie tai, kad darbinikai buvo arez-
tuojami szimtais (viename tik Zasen-
gofe, Rygos priemiestij, buvo arez-
tuotu apie 200), apie tai kad darbi-
nikai norėjo užmuszti gubernatorių,
isz ko jis net apsirgo, kad viso už-
musztų darbinikų Rygoj buvo 25 ir
sunkiai sužeistų 35, o lengvai sužeis-
tų be skaitliaus; apie tai tie laik-
raszeziai neraszė.

Lietuviai Anglijoj.

Glasgove p. J. Montvila, du „Vaidelinutė”. Linkime pasise-
buves „Garso” redaktorius, uždėjo
spaustuvę ir rengiasi iszleidinėti
naują lietuviszką laikrasztį, po var-

kimo. Isz Anglijos bus arcziaus į
Lietuvą nei isz Amerikos.

Isz bibliografijos.

Naujos knygos.

Trumpi atsakymai gubernskago pravleni-
ant užmėtinėjimų Priesz ja 1899. in 8. Ks. K. Jav-
Religiją. Sutaissä Kun. nis. pul. 34. Yra tai atspau-
J. Kaulakis. V. Stagaroda straipsnio, parasyto rusiszkoje
Spaustuvėje. Shenan-
doah, Pa. 1899. in 16, kun. K. Jaunio, patilpusio „Pamiat-
puls. 95. Pirmutinė tikėjimisz-
kos įtalpos, originaliszkai parasyta
Amerikoj iszėjusi knigelė. Suside-
da anoji isz 36 tegų, ant kurių yra pa-
duoti apginime tikėjimo atsakymai. Lietuviszki Dainiai

Poneviežskie govory pradžios XIX szimtme-
litovskgo jazyka, czast' czio, kliasiszkai tautisz-
II. Kovno, v tipografii kasisperijodas. Surin-

ko, pataisē ir parengē į gal dabar lietuviszkōj literaturoj spaudą Jr. Jonas. (at- priimtą tarmę ir raszybę. spauda isz Dirvos) Shenandoah, Pa. 1899. in 8o, Rankvedis Senovisz- kos istorijos, kn. II, Gai- kija. Pagal Fiszerį ir pusl. 53. kitus parasszē ir at-

Telpa szitoj knigoj visi iki sziol žinomi rasztai Dijonizo Roszkos (iki 30 puslapini), Simkevycziaaus (iki 37 puslapiui), P. Valiuno (iki 48 puslapiu) ir Simono Stanevycziaus (iki 53 pu- l). Rasztai pertaisyti pa- Su paveiksliiais.

R u s i s z k a m e s o c i j a l i s - t i s z k a m e l a i k r a s z t i j e „Nakanunie“, iszeinancziame Londane, p. A. Lietuvis raszo laisz- ką „Iz Litvy“, (Isz Letavos) kuriame apraszydamas prasiplatini- mą socializmo Lietuvoje, lietuvisz- kai-socijalistiską judėjimą, organi- zacijas, duoda skaitytojams pažinti teipgi ir abelnai tautiską lietuvisz- ką judėjimą. Prie galo straipsnio p. Letuvis raszo apie paragrafą per- nai ar užpernai priimtą į lietuvisz- kos social-demokratijos programą, apie liuosą tautų federaciją ir sako, kad lietuviai jungtusi su toms tau- tomis, kurios gvarantuos lietuviams tautiskai-politiską laisvę.

„Periodicesko Spi- sanie“, bulgariszkas laikrasztis, 1889 metų, knigoj 58, puslapij 687

pransza, kad bulgariszka literatisz- ka draugystē „Knizovno Druzestvo“ pabaigoj pereitų metų paskyrē mus tautietį d-rą Basanavyczių, gyve- nantį dabar Varnoje, sąnariu kores- pondentu tos bulgariszkos mokslų akademijos už jo moksliszkus darbus Bulgariszkoje kalboje.

L i n k s m a V a l a n d a. Tiktai dabartēs netyczia gavome pa- matyti viena numerį naujo, iszeinan- czio jau nuo Naujų 1899 metų, nedē- linio laikrasztēlio, kurį iszduoda p. D. T. Bozkauc'as, isz'eistojas „Sau- lēs“, Mahanoy City, Pa. Laikrasz- tēlis in 4 susideda isz 8 puslapių. Talpinasi jame vien pasakos, apysa- kelēs, ailios ir juokai. Kasztuoja „Linksmą Valandą“ 1,25 c. ant me- tų, iszeina, matyt, kaip priedas „Saulēs“.

Seimas, Seimas!

Atsibus, kiap pernai XII Seimas nutarē, Waterburije, Conn. dienoj 3, 4 ir 5 Spalinio arba Octoberio. R i n k k i - m e į S e i m a d a l e g a t u s ! !

Susivienijimo reikalai.

Draugystėms garbė.

Bus garbė draugystėms, jeigu garbus draugbroliai pristosite ant szio mano silpno perstatymo.

Da iki šių dienų mūsų visos draugystės beveik visoj Amerikoj stovi ant labai žemo laipsnio delto, kad pacios sau yra užsidėję sunkų jungą ant sprando, ir da senovės Lietuvos baudžiavos nepamatai mokėja. Teip mat jų kanstucijos surėdytos, kad už kožną nabaszniką, kožnas sąnarys turi mokėti po vieną dolerį. Apart tų sudėtų, da duoda isz kasos penkiasdeszintis dolerių, del pakavojimo nabaszniko, o reszta pinigų atiduoda giminėms. Mūsų draugystės skaito sąnarių nuo desetkų iki kelių szimčių, ale ne ant ilgo. Teiposgi ir daugelis isz tų paczių draugų, tam pacziam mieste, priguli prle dviejų arba trijų draugysczių iki koliaik. Kada sąnariai praded mirti, kartais pasitaiko po du arba tris ant mėnesio, ir jeigu tokiam laike, kada užpuola maždarbe, o pareina posmertinės baudžiavos mokėti, ir tai da į kelias draugystės už tą pat sąnari, arba ir už kelis; czia mūsų draugai pasiraivo ir apsimislia, ką padaryti: mažai tą mėnesį uždirbo, czia reikia randa užmokēt, czia ir apsiavimas ir apsidengimas sudilo, o czion tiek posmertinių mokėti! „Na ne, pamislia toks, geriaus nuo draugystės atsimesiu. Užmoku mėnesinę, o czion da vis po dolerį ir po dolerį, jau neisztesu“. Ir iszstoja del tos priezasties vienas po kitam isz draugysczių. Draugystės del tos priezinos mažinasi ir nyksta. Zi-

note, broliai visi, kiek tai atsimeta draugų ir kaip susimažina draugystės, kada draugystėje vienas kitas ir keli pavymu numirszta! O kada pinigai draugystės kasoje susimažina ir sąnariai isznyksta tad paczios tokios draugystės payra.

Giliuklingi (laimingi), kurie pirmiaus pasiskubino numirti, da už tuos pilnai baudžiava likosi apmokėta. O kurie paskians, draugystėi sumažėjus, sunykus, numirszta, tie jau mažai ką arba ir visai nieko posmertinės negauna, tik ant pakavojimo. Teip mūsų pagelbinės draugystės nyksta ir krinka į visas szalis, ir kuris pasivėlina numirti, tas palieka naszlę su naszlaicziais nelaimingoje ir netikėtoje biednystėje ir varge.

Antras punktas, teiposgi panaszus Lietuvos baudžiavoms, del mūsų draugysczių yra szitas. Kada mūsų draugai iszkeliauja į kitas vietas, tankiai palieka arba prisiunczia į savo draugystę mėnesinę mokestį vis da nori prie tos paczios draugystės prigulėti.

Daugelis, isz tų keliauninkų darbo negaudami, greitai susibankrutina. Tuosyk mūsų draugas arba susiubagavęs, arba savo paskutinį skatiką neszadaktarui, kad duotu jam paliudijimą į tokią arba tokią draugystę, jogei jau yra seniai sergancziu ir meldžia, kad jam draugystė prisiųstų, kaipo ligoniui, prigulinczią pagelbą. Arba daugelis iszsiranda ir tokių kytruolių, kad nedatyre jokio vargo, melagingai reikalauja tokios

pagelbos. Kągi tuosyk draugystē gali nuveikti? Pirmiaus turi siūsti peržiūrėtoją ligonių, tai į New Yorką tai į Philadelphiją, tai į Chicagą ir teip toliaus, tuosyk randasi ir dideli kasztai jų atlankyti, arba jam turi iszmokėti. Argi tai ir vėl ne baudžiava del draugystės? Ar per tai vėl mažai draugysezių subankrutija ir payra? Jau, mieli draugbroliai, ateina laikas susiprasti ir tą jungą numesti nuo savo sprando ant visados. O vienbalsiai visiems reikia prisiraszyti prie Susivienijimo L. A. Tuosyk mūsų draugystėse milžiniskai sąnariai ir pinigai pasididins, ir visados didinsis, isz ko ir mūsų broliai ir draugai turės džiangsmą ir tuosyk galės gauti sau visi lygę posmertinę isz Susivienijimo kassos. Kas prisiraszys ant \$150 dolerių posmertinės, tas turės mokėti už visą metą tiktai \$2 doleriu isz augszto, arba kas trys mėnesiai po 50 centų, o kas nori gali prisiraszyti ant \$300 dolerių posmertinės, tai tas turės mokėti po 4 dolerius ant visų metų, arba po 1 dolerį kas trys mėnesiai. Kas ant kiek užsiraszys tiek ir gaus, pilnai. O prie Susivienijimo L. A. gali ir moterėlės ir jaunieji prigulėti gali ir isz to lygiai pasinaudoti.

Teiposgi draugystėms naujai užsidedanczioms daug kasztuoja „Czarteris“, taigi praneszame, kad pristojanczioms prie mūsų Susiv. draugystėms, mes iszduodame „Czarterius“ uždyką, ir mūsų „Czarteriai“ be jokio klausymo gilioja visoj Amerikoj. Potam, priklausantis prie Sasiv. gali keliauti po visus miestus Amerikos, atradęs ir kituose miestuose lietuviszkas draugystes, gali pilnai prigulėti ten isz tos dienos. Tiktai isz-

važiuodamas turētu iszsiimti paliudijimą isz savo draugystės su peczēczia ir pasiraszymas virszinikų tos draugystės.

Tuosyk nereiks mumis siuntinėti peržiūrėtojus ligonių arba nereikalingai mokėti apgavikams pinigus, tuosyk draugystės galės tiktai pagelbą ligoje ēsantiems mokėti prigulincziai. Ir tai tiktai savo mieste gyvenantiems. Ir tada į vietą mokėjimo \$5 dolerius galės mokėti po 6 arba 7 dolerius ant nedėlios, arba galētu mėnesinę mokesį mokėti tiktai po 25 c. arba 35 centus, o vis isztekto po \$5 dolerius ant nedėlios. Tuosyk kožna draugystē savo išdė skaitytu tukstancziais dol., o szimtais savo draugus, arba galētu paskirti ir del nabasznikų po kelis desekus dol., nors ant grabo.

Vienog draugystės užlaikytu savo virszinikus ir savo visas tiesas, ir tuom pacziu laiku visi prigulėdami prie Susivienijimo turėtume nepergalinczią galybę ir laimę.

Zinoma, kad prie Susivienijimo prisiraszymas kasztuoja ant metų tiktai 50 c. už kuriuos kožnas gauna Tėvynę (Organą), tai yra dvlyiką knigėlių per metus, ką kožna knigėlė yra verta 50 c.

Deltogi nuoszirdžiai meldžiu visų draugysezių, kad mano silpną įneszimą ant savo mitingų apsvarsytumete ir giliai apmislytumete, kad tai yra svarbus ir naudingas daigtas del mūsų visų.

Ir nors neteip greitai, vienog turiu viltį, jog mūsų draugystės pagalios visgi susipras ir pristos prie Susivienijimo, tiktai vadovams draugysezių reikia pasirupinti ir pasidarbuoti apie tai.

Lai givuoja Susv. ir draugystės!
A. W. Tepliuszis Susiv. prezidentas.

Inezimas.

Butu gerai, kad instojimas į Su. o nuo 40 iki 50 metų sąnariams butu sivenijimą butu padarytas pagal me- didesnis. Tokį inezimą paduodam tus senumo sąnarių, teip, kad padėkim del apsvarstymo seimo delegatams. nuo 12 metų iki 40 butu mažesnis, Athol, Mass. kuopa.

Pakvitavojimas.

Asz Preksėda Matulevyczienė nai, kaip rodo konstitucija, sumoj sziuomi liudiju visiems, kad priė- 150 dolerių. Ant ko su pedėnavo- miau isz „Susivenijimo Lietuvių ne pasiraszau. Amer.” posmertinę po mirusio ma- no vyro Juozo Matulevycziaus pil- Preksėda Matulevyczienė.

AUKOS ANT KN. BURBOS PAMINKLO.

Shenandoah K. Radzevyczius	5,00	Scranton V. Rudzinskas	25
New Castle A. A. Jocis	25	Buvo pirmiau	\$359,06
Wilkes Barre J. Daukszis	1,00	Viso	<u>\$365,56</u>

AUKOS ANT PARYŽIAUS PARODOS DEL LIETUVISZKOS SPAUDOS.

Shenandoah K. Radzevyczius	1,00	Buvo nuo pirmiau	\$7,33
		Viso	<u>\$8,33</u>

NAUJAI PRISIRASZE:

Kuopos No. 13 1 M. Szydlauckiutė	23 m.	74 1 A. Sabaliauckas	
51 1 P. Vokiataitis	28 m.	„ 2 J. Pusiauckas	
„ 2 J. Brazinskas	20 m.	„ 3 M. Svingelienė	
„ 3 K. Butkauckas	22 m.	„ 4 M. Kalvaitis	
43 1 J. Maliszauskas		77 1 V. Rudzinskas	
10 1 F. Kamarauckas	41 m.	„ 2 V. Ažukas	pagar.
„ 2 J. Tarbunas	36 m.	„ 3 S. Gustaitis	pagar.
„ 3 N. Tarbunienė	31 m.	„ 4 J. Gustaitis	pagar.
„ 4 Z. Misiunas	31 m.	„ 5 J. Pavašaris	pagar.
„ 5 K. Bairunas	21 m.	„ 6 R. Drulia	pagar.
„ 6 J. Ausztra	30 m.	„ 7 A. Mineika	pagar.
„ 7 S. Bairunas	28 m.	„ 8 D. Lukaszevyczia	pagar.
„ 8 B. Bairunienė	25 m.	„ 9 A. Juocziunas	pagar.
76 1 V. Giniunas	40 m.	„ 10 J. Pelackas	pagar.
„ 2 K. Liavas	25 m.	63 1 J. Maksvitis	pagar.
„ 3 E. Machnienė	27 m.	„ 2 A. Zidoras	pagar.
„ 4 B. Giniunas	39 m.	„ 3 J. Braniszka	pagar.
„ 5 M. Giniunienė	21 m.	„ 4 B. Makauckas	pagar.
„ 6 S. Kliokis	39 m.	„ 5 F. Sidaras	pagar.
„ 7 O. Mocejunienė	41 m.	„ 6 V. Vinekauckas	pagar.
„ 8 J. Stenkevyczius	38 m.		

PERSIKELE SANARIAI:

Isz 32 į 58 1 J. Truopis
„ „ 2 J. Tamulinas

„ „ 3 P. Truopienė
Isz 20 į 11 1 J. J. Grieszius

Susiv. Sekr. T. Križanauckas.

[neiga. mėnesio Liepos 1899 m.

Liepos 3 Glen-Lyon Wanm.	21,50	,,	,,	Cleveland, O. kuopa	38,00
,, 5 Edvarsville, pa.	7,00	,,	,,	Plymouth, pa. kuopa	19,00
,, ,, Plymouth, kun. Žilinskas	4,00	,,	,,	Scranton, pa. kuopa	18,50
,, ,, Detroi, S. J. Czepanonis	1,00	,,	,,	Chicago, Ill. kuopa	14,00
,, 6 Cincinnati, O. kuopa	2,50	,,	,,	17 Minersville, pa. kuopa	2,50
,, 7 Glen-Lyon ir Waname,	1,00	,,	,,	S. Boston, dr. Vyt.	8,50
,, ,, Traverse City, kuopa	9,00	,,	,,	Philada., dr. Juoz.	28,00
,, ,, Muncie, Ind. kuopa	2,00	,,	,,	Waterbury, Conn. kuop.	36,00
,, 8 Ansonia, Conn. kuopa	5,00	,,	,,	18 Pittsburg, pa. kuopa	29 1,50
,, 12 Grand Rapids dr. S. D.	1,00	,,	,,	Marboro, M. Auksztikalnis	1,00
,, ,, Bridgeton, N. Y.	1,50	,,	,,	Wilkes Barre, pa. kuop.	11,50
,, ,, Baltimore, Md. kuopa	9,50	,,	,,	Waterbury, Conn.	1,00
,, ,, Pittsburg, pa. Vyt. dr.	17,50	,,	,,	Mahanoy, dr. St. ir M.	1,00
,, ,, Worcester, Mass. kuopa	11,50	,,	,,	Pittsburg, pa. kuopa	15,00
,, ,, Toluca, Ill. kuopa	2,50	,,	,,	Cincinnati, dr. Kazim.	3,00
,, ,, Detroit, Mich. kuopa	17,25	,,	,,	20 Brockton, Mass. kuopa	1,00
,, ,, Hazleton, pa. kuopa	8,00	,,	,,	Athol, Mass. kuopa	16,00
,, ,, Shenandoah, pa. kuopa	20,50	,,	,,	Pittston, draug. Blaiv.	50
,, ,, Brooklyn, N. Y. kuopa	12,50	,,	,,	Luzerne, pa. kuopa	13,50
,, 13 Brighton, Mass. kuop.	2,00	,,	,,	Broad Brook, Conn.	2,00
,, ,, Westville, Ill. dr. P. ir P.	3,50	,,	,,	Boston, Mass. kuopa	6,00
,, ,, Brockton, Mass. kuopa	1,00	,,	,,	21 Mahanoy City, kuopa	1,00
,, ,, Minersville, pa. kuop.	12,00	,,	,,	Forest City, pa. kuopa	25,00
,, ,, Northampton, Mass.	10,00	,,	,,	25 Shenandoah, pa. kuopa	1,00
,, ,, Union City, Conn.	33,00	,,	,,	26 Pittston, pa. kuopa	21,00
,, ,, Mahanoy City, dr. St.	14,00	,,	,,	27 Shamokin, pa. kuopa	10,00
,, ,, Mahanoy City, kuopa	18,00	,,	,,	Elizabeth, N. J. kuopa	2,00
,, ,, Mc Kees Roacks, kuopa	20,00	,,	,,	28 Pittsburg, dr. Juoz.	11,00
,, ,, Pittston, dr. Blaiv.	19,00	,,	,,	29 Pittston, pa. kuopa	5,00
,, ,, Plymouth, dr. Vol.	4,00	,,	,,	Philada., pa. dr. Juoz.	14,00
,, 14 Elizabeth, N. J.	12,00	,,	,,	31 Shenandoah, pa. kuopa	3,00
,, ,, Newark, N. J. kuopa	9,00			Viso	<u>\$642,75</u>

[szeiga mėnesio Liepos 1899 m.

Liep. 14 Megargee Bros už		,,	J. Matulevyciaus posmer-	
popiera del Tėvynės	75,00		nė į Detroit, Mich,	150,00
,, ,, Publ. of Dirva už paveiks-		,,	25 Už daigtus į spaustuvej	
lelius į No. 4 Tėvynės	3,50		stala, standa del szpaltų ir st,	10,00
,, 21 Randa namo spaustuvės	10,00		Viso	<u>\$248,50</u>

Susiv. Sekr. T. Krizanauckas.

SUSPENDUOTI SANARIAI:

Kuopos No.	,,	2 A. Kavaliunas
15 1 P. Serafinas tėvas	,,	3 A. Kerulis

„ 4 A. Kuliszauckas	62 1 J. Rudaitis
46 1 J. Žukas	„ 2 A. Varaszkievyczius
„ 2 J. Vilkionis	„ 3 J. Jenczia
„ 3 O. Kalinauckienė	24 1 J. Gavienas
12 1 A. Kairaitis	7 1 M. Povilaitis
„ 2 J. Grabauckas	„ 2 V. Griszkevyczia
„ 3 J. Kairaitienė	„ 3 M. Bajoraitis
17 1 M. Aksomaitis	„ 4 K. Moras
„ 2 M. Aksomaitienė	„ 5 P. Morienė
„ 3 T. Sinkievyczius	„ 6 M. Povilaitienė
31 1 K. Kundrotienė	„ 7 F. Kuzmickas
„ 2 K. Szukienė	„ 8 P. Bukevyczia
„ 3 H. Vasiliauckas	34 1 A. Mickevyczia
„ 4 A. Mockaitienė	„ 2 J. Jokavyczia
„ 5 J. Motskaitis	32 1 J. Lauczka
72 1 S. Petruskevyczius	„ 2 A. Boronas
„ 2 J. Bendinskas	„ 3 J. Rameika
„ 3 A. Bendiskas	10 1 J. Bartkus
„ 4 A. Tamosziunas	„ 2 B. Bartkuvienė
„ 5 J. Kisieltas	„ 3 K. Brazdziunienė
„ 6 J. Pokelis	„ 4 A. Jocis
„ 7 M. Kulikauckas	„ 5 A. Malinauckienė
„ 8 V. Balionis	„ 6 K. Velikis
„ 9 V. Smalenskas	„ 7 M. Cigleris
„ 10 A. Stuczka	„ 8 P. Szemeta
„ 11 J. Bendinskiutė	„ 9 J. Senionienė
„ 12 O. Pokeliutė	„ 10 A. Szemeta
„ 13 M. Szumauckiutė	„ 11 V. Kildienė
„ 14 O. Dranginuitė	„ 12 J. Didonis
52 1 A. Glinskas	„ 13 P. Radzievyczienė
„ 2 A. Valinezius	20 1 M. Mažeika
39 1 I. Sabaliauskas	„ 2 P. Mažeikienė
40 1 S. Razulis	„ 3 B. Sevakavski
„ 2 A. Pecziulis	4 1 J. Traucevyczius
„ 3 O. Pecziulienė	43 1 A. Szkema
„ 4 P. Pecziulis	„ 2 J. Gurskis
58 1 J. Botirius	„ 3 J. Rutkauckas
„ 2 A. Kvederis	„ 4 K. Macziunas
„ 3 V. Kvederienė	„ 5 J. Skipstunas
„ 4 O. Mikutaitienė	„ 6 A. Jankauczis
56 1 J. Rudys	„ 7 J. Urba
38 1 O. Skinkaitienė	„ 8 V. Bartkus
„ 2 J. Skinkaitis	„ 9 V. Atgalaitis
2 1 A. Moliuszis	„ 10 A. Rubelis
„ 2 K. Moliuszienė	„ 11 A. Žukauckas
„ 3 B. Szulskienė	„ 12 V. Tamulevczis
„ 4 J. Szulskis	

PASARGA: numerij 6 Tėrynės įsiskverbė klaida, ir teip buvo 74 kuopos eilutė 4 ir 5 nuo virszaus naujai prisirasziusių sąnarių 4 K. Kurszvielis ir 5 U. Burszvielienė, tai

turi buti K. Kurszvietis ir U. Kurszvietienė. Teipgi tos paczios kuopos eilutė 7 yra J. Gavanauckas 42 m. ir eilutė 8 F. Gavanauckienė 19 m., o turi buti J. Gavanauckas 19 m., o F. Gavanauckienė 42 m.

Susiv. Sekr. T. Križanauckas.

Skaitlius sanariu.

Kuopos N		I-mo Skyriaus seni san	II-ro Skyriaus san.	pagarbés san.
1	Edwardsville, Pa kuo	8		
2	Forest City, Pa kuopa	46	—	1
4	Elizabeth, N. J. kuopa	27	1	—
5	Plymouth, V M Vol.	7	—	—
6	Plymouth, Pa kuop.	42	2	3
7	Pittston, Pa kuop.	37	7	1
8	Cleveland O. kuop.	62	2	—
10	Philadelphia, Pa kuop.	40	—	—
11	Waterbury, Conn kuop.	65	—	—
12	Shamokin, Pa kp	14	4	2
13	Baltimore Md kp	30	—	—
14	Pittsburgh, Pa kp	30	1	—
15	Chicago, Ill kp	26	—	—
16	Hazleton, Pa kp	7	—	—
17	Wilkes Barre, Pa kp	27	1	—
19	Northampton, Mass kp.	20	—	1
20	Union, City, Conn kp	63	1	1
21	Detroit, Mich kp	34	—	—
22	Bridgeton, N. J. kuop.	6	—	—
23	Amsterdam, N Y kp	8	—	—
24	Wananie ir G. Lyon Pa.	41	1	—
28	Luzerne Borough, Pa kp	27	—	—
29	Richmond, Va kp	3	—	—
30	Scranton, Pa kp	31	2	—
31	Mahanoy City, Pa	34	—	—
32	Athol Mass, kp	28	—	—
33	Ansonia, Conn kp	8	—	—
34	S. Boston Mass Vitauto	16	—	4
35	Pittsburgh, Pa Vitauto	21	3	—
36	Cincinnati, Oh S. Kaz	7	—	1
37	S Brooklyn N Y kp	5	—	—
38	Brooklyn, E D N Y kp	27	1	1
39	Mckees Roaks, Pa kuop.	39	—	—
40	Newark, N J kp.	15	—	—
41	Brighton, Mass S Juoz.	—	2	—
43	Philadelphia, S Juoz	63	—	5
45	Homstead Pa S Juoz	19	—	—
46	Pittsburgh Pa S Juoz	21	1	—
49	Gilbretwille, Mass.	2	—	—
50	Mahanoy Plane, Pa. kp.	13	—	—
51	Shenandoah Pa kp	41	1	—
52	Minersville, Pa kp	22	—	2
53	Pequabock, Conn kp	3	—	—
56	Traverse City, Mich	18	—	—
57	Broad Brook, Conn kp	3	—	4
58	Worcester, Mass kp	26	—	—
60	S Boston. Mass kp.	15	1	—
61	Beavere Folls, Pa. kp	3	—	—

Kuopos
N

	I-mo Skyriaus seni sąn.	II-ro Skyriaus sąn,	pagarbės sąn,
62 Pittston, Pa. Blaivystės	37	—	17
63 Grand Rapids Mic	4	—	22
64 Cincinnati, Oh. kp.	9	—	1
65 Scranton, Pa. Liet. Sąnų	—	—	39
67 Bridgeton, Conn. k.	5		
68 Millwilli, N. Y. k.	5		
69 Toluca, Ill. kuop.	5		
70 Brockton, Mass k.	3		4
72 Mahanoy City, St. ir P.	31		
73 Westville, Ill. ss. P. ir P.	4		20
74 Lost Creek, Pa. kuopa	23		
75 Muucie, Ind kuopa	4		
76 Shapt, Pa. kuop.	7		
77 Scanton, Pa. sz. Jur. kar.	1		9

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue,

CHICAGO, ILL.

*Mano Dirbtuve tapo
Apdowanota*

DWIEMŚ MEDALIAIS

ant Kosciuskos Paro-
dos už rupestiną, tei-
singą ir artistizką isz-
dirbimą.

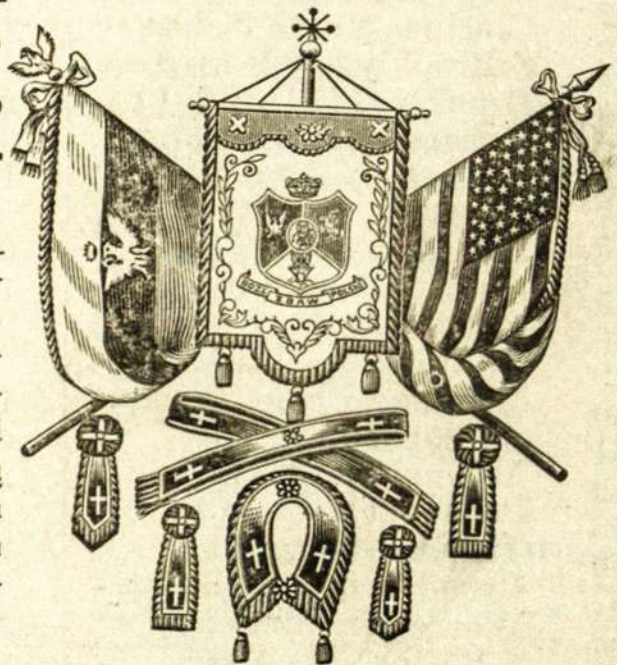

**KARUNŲ, SZARPU,
KUKARDŲ, ROZETŲ,
BERLŲ, MARSZAL-
KINIŲ LAZDŲ ir tt.**

Turiu už garbę apreikšti gu-
dotiniems Kunigams ir gudotin.
Draugystėms, kad asz dirbu wi-
sus augszcziaus paminėtus daig-
tus **Pigiausei, Teisingiausei
ir Geriausei**, nes per 30 metų
užsiimdama iszdirbimais įgijau
geriausę praktiką ir dėl to galiu
wiską padirbt pigiau ir geriau ne-
gu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

„SUSIVIENIJIMO LIET. AMERIKOJ”

CIGARAI.

Broliai lietuviai, kurie rukote, nerukyt kitokių cigarų, kaip mus LIETUVISZKUS TAUTISZKUS, SPECIALISZKAI DEL BROLIU LIETUVIU PADARYTUS.

Vadinasi tie cigarai SUSIV. LIET. AMERIKOS CIGARAI, teip ir ant „baxo” paraszyta. Cigarai tie pigus, o labai geri. Galite juos gaut tik pas mane Raszykite ant szitokio adreso.

M. SACEVICZ. No 120 Hosmer str., Clevelend, Ohio

Jones Bros

BEKERES ir „KENDŽIU“

pardavėjai dirbame teipgi

geriausią „AISKRIMA“

viską tai pristatome greitai ant

balių, veseilių ir piknikų

PLYMOUTH, PA.

JURGIS REKUS ir KCMF:

užlaikom

GRABORYSTE.

Parsandom „keridžius”, „bo-ges” ant laidotuvių, veseilių krikštynų. Atliekam viską kecupigiausiai.

JURGIS REKUS & C o.

88 S. MEAD, str.

WILKES-BARRE, PA.

Siakanczios knygos galima gauti S. L. A. Spaustuvėj

Budas senovės lietuvių ir žemaiczių.....50c.

Istorija Europos.....15

Kražių skerdynė.....5

Padėjimas lietuvių tautos ru-ų viesspatystėj 35

(Ta pati knyga maskoliszkoj kalboj....\$1,00)

Kristijono Donelaiczio rasztai (eilės).....40

Medega mūsų tautiszkaiz vaistinikystai...40

Medega Sim. Daukanto bijografijai.....80

Pajauta, (pasaka isz Lietuvos istorijos)..60

Naktys (eilės) E. Youngo, vertė L. Ivins.15

Pavasario balsui, (eiles Mairionio).....15

Kanklės, (eilės ir dainos).....15

Jonas isz Kempės ir Szilka, (eilės).....15

Gipsinis Jotis ir Per kytrumą, (pasakos)..15

Zentas del parodos (komedija), vertė Sel..15

Nesiprieszink, (komedija).....10

„Tėvynė“ 1896 metų, visi numerai.....50

„Tėvynė“ 1897 metų, visi numerai.....1,00

Kun. A. Burba, jo gyvenimas ir darbai..25

Istorija szventa seno ir naujo įstatymo.....50

Prilips Ožys liepto galą (Drama 5 aktuose 2) 15 c.

Norėdami gauti sziais knygas kreipkites į rėdystę „Tėvynės“ ant adriso:

Tėvynė, Bx. 1053, Plymouth, Pa.

Ukininkas!

Mėnesinis lietuviszkas laikrasztis, paszvestas reikalams Lietuvos ukinikų. Kasztuoja 4 markes. Amerikoj 1 dolerį.

Varpas!

Yra tai moksliszkas ir literatiszkas laikrasztis, iszeinas Prusu Lietuvoj, sykį į du mėnesiu. Kasztuoja 4 mark. Amerikoj 1 dolerį.

Norėdami gauti tuodu laikraszcius raszykit ant adreso:

S. LAPINAS
TILSIT, OST PR.
GERMANY.

Tevynes Sargas

Mėnesinis laikrasztis paskirtas dvasiszkam ir medegiszkam Lietuvių tautos užlaikymui per jos apszvietimą, iszeina Tilžėje. Amerikoje kasztuoja **1 dol.** su prisiuntimu. Raszykit pas:

HERRN SAUNUS,
TILSIT, Wasser str.
OST PREUSSEN.

K. Radzeviczius

Puikiausia visam Shenandoah'rij
RESTAURACIJA.

Tris syk ant dienos **KARSZTI UŽKANDZIAI**, o teip visada szalti dykai. Geriausi ir pigiausi **PIETUS**, viskas szviežia: **CIGARAI** pirmos klesos. Priegtam kožnas lietuvys ras **SZIRDINGA RODA** kiekvienam reikale. O ir **PINIGUS MAINO** ir siunczia į **LIETUVA** ir į kitas dalis svieto.

121 E. Centre str,

SHENANDOAH, PA.

Vienatinė Lietuviszka Aptieka!

'TRAJANKA!

Lewis'o Lietuviszka Trajanka Privalo rasti kiekvienoj lietuviszkoj darbininko stuboj. Mus **Trajanka** yra svarbi naminė liekarsta, kurią Lietoviai jau per ilgus metus yra vortoje ir daugumas žino jos vertę. Mus **Trajanka** susideda isz czystų žolų ir šakelių, o prieg tam daillius blekiniuos baksukuos sudeta. **50c.** baksukas arba per pacztą **60c.**

Mes prilaikom visokių **naminių ir patentavų liekarstų** bei visokių žolų ir šakelių galima pas mus gaut. Liekarstas siuncziam in visur. Jeigu reikiamu ko nors, raszykit pas mus, mes suteiksim jum broliszką rodą ir apturėsi greitą atakymą. Mano adresas

P. W. BIERSTEIN AND CO.
SHENANDOAH, PA.

V. D Chmieliauckas

E. CENTRE STR.

SHENANDOAH, PA.

Užlaiko didelę **krautuve cigarų, vyno** ir visokių **likierių**, o pardavinėja pigiaus nē kaip svetimtaucziai, kurie užlaiko pulkus agentų nutukusių už lietuviszkus pinigus.

Taigi vyrai susipraskime, ir duokime uždirbti saviszkiu: